

BAČKO GLASJE

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

God. XV

br. 32.

40 din.

5.VII 1985.

Produbljanje ĆIRILO - METODSKE baštine

Katoličko srce, koje ima dobro razvijen osjećaj za sve ono veliko i Božje što se u Crkvi zbiva, ne može ne osjetiti kako u Crkvi, kako u onoj općoj rasutoj po čitavom svijetu, a tako i u ovoj našoj narodnoj pa i biskupskoj, sve više se osjeća prisutnost velike baštine sv. Braće Ćirila i Metoda, koju otkrivamo ili nanovo otkrivamo i ona postaje nadahnuće, ne samo za Crkvu među Slavenima, nego za Crkvu u cijeloj Evropi, dapače i svijetu.

Koliko čovjeka veseli veliko otkriće posebne karizme tih dvojice proroka, čija naučavanje i stavovi, tek sada nakon jedanaest stoljeća bivaju razumljeni i ostvareni u Crkvi.

Još nas više veseli kako Crkva sve više postaje svjesna svoga jedinstva i dubokog mističnog života koji struji iz samog njezinog bića.

Kad god se Crkva vraća na svoje izvore, a zato su jubileji izvrsna prilika, da slaveći karizmu pojedinoga svecu, makar on živio prije tisuću godina, ona zapravo dodiruje i oživljuje tu karizmu i u njoj otkriva nanovo snažno Božje djelovanje u sebi. Neki vidici te karizme možda sjevremeno nisu ni bili zapaženi, nego istom sada postaju razumljivi i ostvarivi.

Tako slavlje jubileja postaje izvorom nove snage i života Crkve. Kako su površni oni ljudi u crkvi, zvali se oni i teolozi, koji jubilejima vide samo triumfalizam prošlosti.

Kako je papa Ivan Pavao II toga svjestan, kada npr. uzdignuće na kardinalsku službu mons. Jozefa Tomka, slovačkog nadbiskupa i do sada generalnog tajnika Sisnode biskupa i njegovo postavljanje za pročelnika kongregacije za evangelaizaciju naroda, vidi providencialni zahvat, da direktini baštinik Ćirila i Metoda, u svojoj novoj službi nastavlja onu veličanstvenu misiju koju su sv. Braća svojedobno, onako sjajno izvela.

Tako se je, naime, sam Papa izrazio, kada je primio u audijenciju majku, rodbinu kardinalovu i ostale njegove sunarodnjake prisutne u Rimu.

Prisutnost ove baštine zahvaća i elektrizira Crkvu po svijetu, a osobito u Evropi. Znanstveni simpoziji međunarodnog ili nacionalnog karaktera odvijaju se od Londona do Rima, pa širom slavenskog svijeta. Sve se više piše, govori i publicira o velikoj poruci koju sv. Braća i njihovi učenici imaju za naše vrijeme. Počele su javne liturgijske i kulturne manifestacije u čast sv. Braće.

Papa neumorno šalje takvim skupovima svoja apostolska pisma u kojima ih potiče na što veće produbljavanje njihove poruke. Čovjeka na poseban način razveseli činjenica da Crkva u našoj Domovini u tim svjetskim i evropskim gibanjima pomalo liči na vir iz kojega na poseban način struji ova elektrizacija crkve Ćirilovom i Metodovom baštinom. Ima se dojam da će proslave u Đakovu 4. i 5. srpnja biti svojevrsni kulmen i da će imati veliki evropski i svjetski odjek. I što čini da radost naša bude još veća, da se u ta zbivanja uključuju i ostale kršćanske Crkve i zajednice, na poseban način pravoslavne. Uključuju se i visoke znanstvene i kulturne ustanove svih naroda ove zemlje, a i preko njezinih granica.

Naše izdavačke kuće, napose "Kršćanska sadaštvo" ulažu velike napore da enciklopedijskim izdanjem baštine sv. Braće u 6 evropskih jezika i na hrvatskom, njihovu poruku učini dostupnom cijelom svijetu, pa onda film o životu sv. Braće, izdanja svih papinskih i biskupskih dokumenata o sv. Braći, pa životopisi i stripovi na više jezika o ovim našim velikanima... Biskupska pak konferencija želi koordinirati sve proslave koje se održavaju na nivoj biskupija ili znanstvenih ustanova a težište su proslave u Đakovu. Znanstveni kolokvij o sv. Braći, gdje će dvadesetak vrhunskih stručnjaka osvijetliti Ćirilo-Metodsku baštinu sa različitim aspekata. Svečanom sjednicom Biskupska konferencija želi obradovati pravoslavnu braću time što za naše područje uvodimo u naš kalendar štovanje učenika sv. Braće: Gorazda, Klementa, Nauma, Angelara i Sabe, koje naša pravoslavna braća štuju odavno na svojim oltarima. Sa te sjednice, na kojoj će biti predstavnici biskupa cijele Evrope, naši će biskupi zamoliti sv. Oca da štovanje učenika sv. Braće protegne na cijelu crkvu.

U ovom strujanju i naša domaća biskupijska Crkva u Bačkoj ne zaostaje.

Posebno su bili simbolički i sadržajni susreti za svećenike u Baču i Totovom Selu, gdje se nastojala produbiti čirilometodska baština kod Hrvata i ostalih Slaveva, kao i njezin utjecaj na kristijanizaciju Madžara.

Posebno je bila dirljiva Misa na staroslavenskom jeziku u bačkoj župnoj crkvi, možda po prvi put od Metodovih vremena.

No, to je samo dio od onoga što ova Crkva kani učiniti u ovoj jubilarnoj godini u čast sv. Braći.

LIK

MLADIĆU, DJEVOJKO!

3

možda tebe Bog zove u svoju službu

Vrijeme dačkih ferija je za mnoge mlade i vrijeme dilema. Oni koji su završili srednju školu pitaju se što da-
lje - kamo se uputiti - što izabratи.

To je situacija. To je atmosfera u kojoj će se nalaziti mnogi mlađi ovih ljetnih mjeseci. No to za mlađe vjernike nije dovoljno. Svaki bi, naime, mlađi vjernik koji se nalazi na raskrsnici raznih puteva nužno morao ispitati svoju savjest. Nužno bi se morao povući negdje u osamu gdje bi neko vrijeme u šutnji i molitvi bio sa svojim Bogom, da kroz razgovor s njim odgovori još na jedno životno pitanje, a to je pitanje svog životnog zvanja. Samo su dva zvana u Crkvi - svećeničko, odnosno redovničko, t.j. život u celibatu - i obiteljsko. Biti svećenik ili otac obitelji?! Biti redovnica ili supruga i majka?! Na ta pitanja bi morao svaki mlađi vjernik potpuno iskreno i spunom odgovornošću dati odgovor. Zato je potrebno osluškivati Božji glas! Bog poziva u svoju službu puno mlađih, puno više nego što bismo mi i pomislili, rekao je jednom zgodom naš papa Ivan Pavao II. Da, Bog poziva, ali ima li onih koji će odgovoriti? Bog i danas govori: koga da pošaljem - narodu da ga vodi, da ga uči, da ga ljubi?!, ali potrebni su hrabri mlađi i djevojke koji će s prorokom Izajjom spremno odgovoriti kad čuju Božji zov: "Evo me, pošalji mene Gospodine"! - za ovakav odgovor potrebno je puno hrabrosti i odlučnosti. Malo je takvih odaziva danas. Više je onih koji s mlađim Jeremijom prorokom nastoje odbiti poziv govoreći: "Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam". (Jr 1,6) Nije to za mene! - to je glavna ispričnica mlađih koji negdje u dubini svoga srca osjete Božji zov, ali nemaju hrabrosti reći svoj "da" i uputiti se u Božansku avanturu duhovnog zvanja.

Mlađi-djevojko!, trenutak je da si postaviš pitanje: "Nisam li i ja pozvan(a) da slijedim Krista izbližega... Možda se i na meni zaustavio Kristov pogled, jer me je zavolio i odabrao da ga slijedim, da budem orude izabrano u njegovim rukama, da naviještam njegovo evanđelje svakom stvorenju, da riječu i djelom svjedočim da je Bog Ljubav.

Puno je onih koje Bog poziva u svoju službu - nisam li i ja među njima? Možda Bog zove baš tebe da ga slijediš! Ispitaj se. Možeš čuti Božji glas, ali ga osluškuj u šutnji i molitvi, u razmatranju i čitanju Svetog pisma. Nećeš ga čuti u disco-klubu, na pijankama i u pornofilmovima... odredi si vrijeme za molitvu i pitaj Isusa srcem punim pouzdanja: Isuse zoveš li mene? Ako me želiš, objavi mi to i daj mi hrabrosti da ostavim sve i da krenem za Tobom!

Mlađi i djevojke ako ovih ljetnih mjeseci čujete

Kristov poziv: "Dodi slijedi me"!, ne budite srca tvrda - podite za njim i naći ćete svoj mir i svoju sreću. Nitko vas tamo neće prisiliti da talenat svog duhovnog zvanja zakopate u zemlju. Dovoljno je široko polje rada za sve one koje Bog pozove i koji se spremno odazovu. Na nji-vi Božjoj ima mjesta za sve - primaju se svi pozvani i bez pisanja nekih silnih molbi, tu nema krize slobodnih radnih mjesta. Postoji samo jedan uvjet, koji je isti za sve: odvažno slijediti Krista u svemu i do kraja!

I dok mlađi budu osluškivali Božji glas, svi smo pozvani da im svojim molitvama pomognemo da lakše otvore svoje uši i svoje srce za Kristov poziv. Dobro je osobito ovih ljetnih mjeseci, mjeseci žetve, izvršavati jednu Isusovu zapovijed, o kojoj, možda, najmanje razmišljamo i koju možda najmanje izvršavamo, a važna je baš kao i sve druge, jer Isus je rekao: tko prestupi jednu, pa i najmanju zapovijed, najmanji će biti u kraljevstvu nebeskom. (Usp. Mt 5,19) Ta zapovijed glasi: Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju, jer žetva je obilna a radnika malo!

Što mislite, što bi bilo sa našom pšenicom kad ne bi bilo onih koji će je požnjeti?! Propala bi, naravno. Ne dogadali se to isto sa ljudima koji su bez duhovnog vodstva, bez svećenika i redovnika. Netko je rekao kad Bog želi kazniti jedan narod onda mu oduzme dobre svećenike! Nije li možda baš naša biskupija pogodena ovom Božjom "kaznom"? Sjemenište nam je prazno, bogoslova je malo a svećenici umiru. Vrijeme je da se molimo. Svi moramo moliti za duhovna zvana.

Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju! Svima je upućena ova riječ. Svi je moramo izvršiti. I dok molimo, ispitajmo se. Nismo li se možda udaljili od Boga i previše se izgubili u traženju ovozemaljske sreće, pa nas zato Bog poziva preko krize duhovnih zvanja da se vratimo Njemu, jedinoj našoj Ljubavi, i to svim srcem...

Budemo li molili za duhovna zvana, budemo li činili pokoru, prikazivali svoje boli i patnje i vršili djela milosrda na tu nakanu, pred nama će osvanuti novo progječe duhovnih zvanja. Naše će sjemenište ponovo biti puno, a mi narod koji će voditi dobri pastiri, pravim putem k Bogu, k vječnoj sreći...

Ako danas glas Gospodnji čujete, ne budite srca tvrda - molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju, jer žetva je obilna....

Andrija Aničić

S PAPOM

IVANOM

PAVLOM II

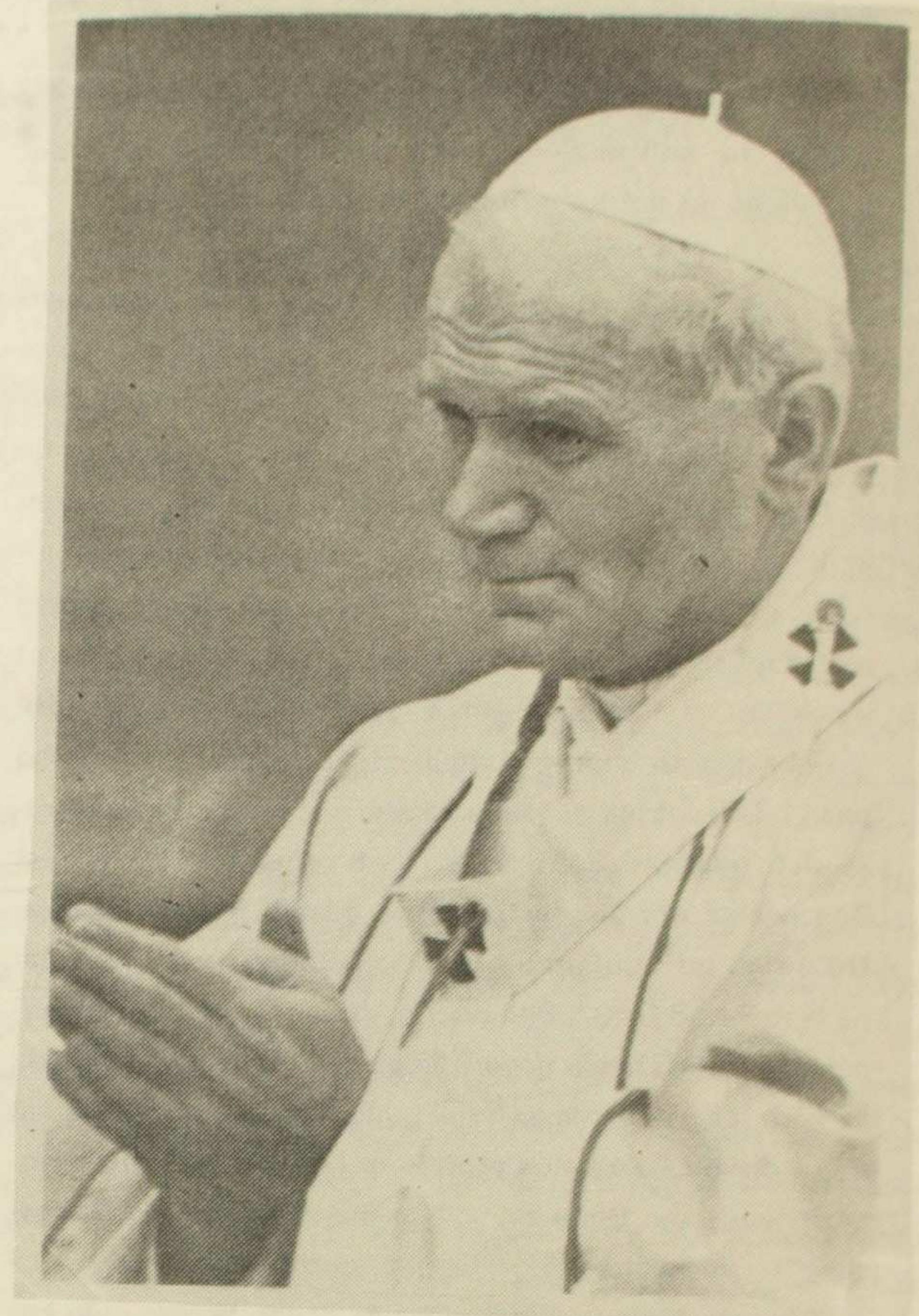
Premda sv. Otac zadržavačom širinom i upornošću vodi sve redovite poslove opće Crkve, ipak svako razdoblje njegova života biva obilježeno određenim aktivnostima. Tako bismo za razdoblje od Uskrsa pa do Duhova mogli reći da su ga obilježavale tri karakteristične značajke: razgovor sa mladošću svijeta i time briga za sutra Crkve i čovječanstva, novo svjedočanstvo njegove brige da Crkva naša uistinu bude "katolička" t.j. univerzalna, te papin susret sa silama protivljenja unutar samog krila Crkve.

PAPIN RAZGOVOR SA MLADOŠĆU

Ovaj papin dijalog sa mladima obilježava njegov cijeli pontifikat, već od samoga njegova početka. On uvek posebno pozdravlja mlađe na svojim audijencijama, susreće ih na svojim apostolskim cestama i to često puta u masama od ponekoliko stotina tisuća, ali ova "godina mladih", koju su proglašili Ujedinjeni narodi, posebno je obilježila ovo razdoblje papina života i rada, tako da možemo reći da je to bio intenzivni razgovor - dijalog sa mladošću Crkve i svijeta.

Papa je ovaj dijalog uzeo sa svom mogućom ozbiljnošću, jer je riječ o budućnosti Crkve i čovječanstva. Zato se nije zadovoljio da mlađima, okupljenima na velikom susretu u Rimu na Cvjetnicu ove godine, a čiji se je broj penjao i do 300 tisuća, progovori toplo i očinski, kako samo to on znaće, nego tom prilikom je potakao i upozorio biskupe i svećenike svijeta na svijet mladih.

Zato piše tri pisma: jedno biskupima, drugo svećenicima, a treće mlađima. U sva ta tri pisma zrcali se papino apostolsko i kristovsko srce, jer je kao podlogu uzeo

upravo onaj Isusov razgovor sa mladićem iz evanđelja. Ne znaš je li dirljivije piše mlađima ili svećenicima, potičući ih da mlađima pristupaju sa onom ljubavlju sa kojom im je Isus pristupao, da im objavi Oca i osvijetli sav život svojim božanskim načelima, istinom i ljubavlju.

Papa je svijestan da je budućnost Crkve i čovječanstva u grudima mlađih, koji će sutra preuzeti ključne pozicije u životu čovječanstva. Zato nam nipošto ne smije biti svejedno što se u tim srcima krije i kakvom su sadržinom ispunjeni. Ako u tim srcima ne bude svjetla vjere, koja osmišjava sva ljudska nastojanja, pa i samu patnju i smrt, ne vidi se da će taj naraštaj biti u stanju sukobiti se sa svim zlima koja more suvremenih svijet. Kako će krenuti u boj protiv gladi, socijalnih nepravdi, protiv diskriminacije svih vrsta, ako u njihovu srcu caruje sumnja u smisao svega toga? Kako će ti naraštaji krenuti da u svijetu provedu "revoluciju ljubavi", koja je jedina u stanju promjeniti lice zemlje, ako ih nitko nije učio da ljubav, vatru može goriti samo onda ako se hrani izgaranjem vlastitog ja u svim njegovim oblicima, koje inače zovemo žrtvama.

Materijalističko i uživalačko poimanje svijeta nije u stanju odgojiti čovjeka za tu zadaću. Crkva pak, čije je to poslanje, iznevjerila bi svijet, a i samoga Boga, kada to blago ne bi ponudila mladim naraštajima. Tako taj papin dijalog sa mladošću ostaje temeljem na kojem će se graditi budućnost svijeta ili kako to reče papa Pavao VI. "civilizacija ljubavi".

BRIGA ZA UNIVERZALNOST CRKVE

Već tamo od Pia XII. počela je sve veća briga Crkve da svaki narod dobije biskupe vlastite krvi i jezika, a onda da neki od tih prelata uđu u kardinalski zbor, kao papino savjetodavno tijelo, i u ostale uredе opće Crkve, t.j. u rimsku kuriju. II. Vatikanski sabor dao je poseban poticaj da se ta univerzalizacija Crkve nastavi, što su učinili pape Ivan XXIII., Pavao VI. i sadanji papa Ivan Pavao II.

I posljednji konzistorij, na kome je imenovao 28 novih kardinala, a koji se odvijao u predvečerje Duhova, posvjedočio je tu skrb pape da Crkva bude što "katoličkija" to će reći što univerzalnija.

Tih 28 kardinala potječu iz 19 naroda. Zastupljeno je svih pet kontinenata i sve rasne skupine u kojima je Crkva zasađena. Posebno ističemo da je iz naše slavenske obitelji sv. Otac uvrstio četvoricu novih kardinala. Počastio je Crkvu u narodu Slovaka time što je imenovao Mons. Jozefa Tomka, bivšeg generalnog tajnika Sinode biskupa, za kardinala i postavio ga za pročelnika svetog Zbora za evangelizaciju naroda.

Počastio je i patničku Crkvu u ukrajinskom narodu, koja je već više od četrdeset godina izvan zakona u matičnoj zemlji, imenovanjem za kardinala Miroslava Ivana Ljubačivskog, velikog nadbiskupa i metropolit u lavovskoga u emigraciji.

Kao da je ovim imenovanjem htio počastiti te narode koji toliko trpe upravo zbog svoje vjernosti Crkvi i apostolskom nasljedniku Petrovu.

I druge kušane Crkve papa je htio ohrabriti, kao na pr. onu iz Etiopije, Nikaragve, Čilea. Kako je samo delikatan kada i time želi zaliječiti, barem na kratko rane pojedince Crkve i naroda.

U tom veličanstvenom nastojanju papa Ivan Pavao II. opet je na poseban način posvjedočio svoju ljubav prema mladim Hrvatima, kojih je na tom susretu mlađih bilo do pet tisuća. Posebnu nam je čast iskazao da je naše

mlade predvođene našim kardinalom i primasom Franjom Kuharićem, primio u posebnu audijenciju. Tom zgodom je stavio naš Vešeslavov križ (najstariji hrvatski križ sa krstionice kneza Višeslava iz 8. st.) koji su mu par dana prije toga poklonili naši hrvatski iseljenici. Tom je zgodom izrazio svoju nadu da će nas uskoro moći posjetiti u našoj lijepoj domovini i osobno izraziti svoju ljubav mladim Hrvatima i ostalim mladima drugih narodnosti koji žive u Jugoslaviji.

Još dva puta je Papa pozdravio naše mlađe u okviru tih svečanosti na Cvjetnicu o.g.

Svega nekoliko dana kasnije primio je u posebnu audijenciju splitske sjemeništare i đakovačke bogoslove, sa kojima je, sa svakom grupom napose, slavio Euharistiju i očinjski ih poticao da ustraju na započetom putu. Sve to papi Wojtyli nikade ne smijemo zaboraviti.

Uistinu papa Ivan Pavao II. voli Hrvate, kako je to već nebrojeno puta ponovio. Tako je to i pravo, jer srce Petra nasljednika treba biti tako široko da svaki narod u njemu mora imati svoje mjesto!

U OSINJAKU PROTIVLJENJA

Ovaj posljednji period papina života bio je obilježen apostolskim putem po zemljama Beneluksa, t.j. po Holandiji, Luksemburgu i Belgiji.

Svakako najteže putovanje Ivana Pavla II. u ovih sedam godina njegova papinskog služenja.

Od ranije se slutilo da je u Holandiji vrelo protivljenja nekim stavovima posljednjih papa i Crkve. Osobito borba protiv zakona o celibatu svećenika, također ređenje žena za svećeničku službu, legalizacija pobačaja, dopuštanje predbračnih odnosa, potpuna sloboda u seksualnom životu bračnih drugova, ozakonjenje homoseksualnosti i ukidanje svega onoga što tomu smeta, a to je prije svega postepeno ukidanje osobne isповijedi, slabljenje veza sa Petrovim nasljednikom, postepeno uklanjanje štovanja presvete Bogorodice.

Sve se to prekrilo velom velike zauzetosti da se tobožnje odluke II. Vatikanskog koncila provedu u djelo. To bi vodilo gore spomenutim ciljevima.

O tome na Koncilu nije bilo ni riječi, a pogotovo ne u koncilskim dokumentima. Tako se, po tko zna koji put, Sotona maskirao kao "andeo svjetla" i revnitelj za Božje ideale, t.j. za provedbu saborskih odluka u život. A njemu su naivno povjerivali čak neki apostolski nasljed-

nici i mnogi dobromjernici u Holandiji i svijetu. Međutim, ovaj put pape Ivana Pavla II. u Nizozemsku je jasno pokazao čije je djelo ta oporba i kontestacija.

Bjelodano je postalo tko su bili oni koji su protestirali protiv papina dolaska; homoseksualci, pankeri i njima slični. Samo se još nije objavilo tko je onaj tko se iz njih krije i tko sve to priređuje?

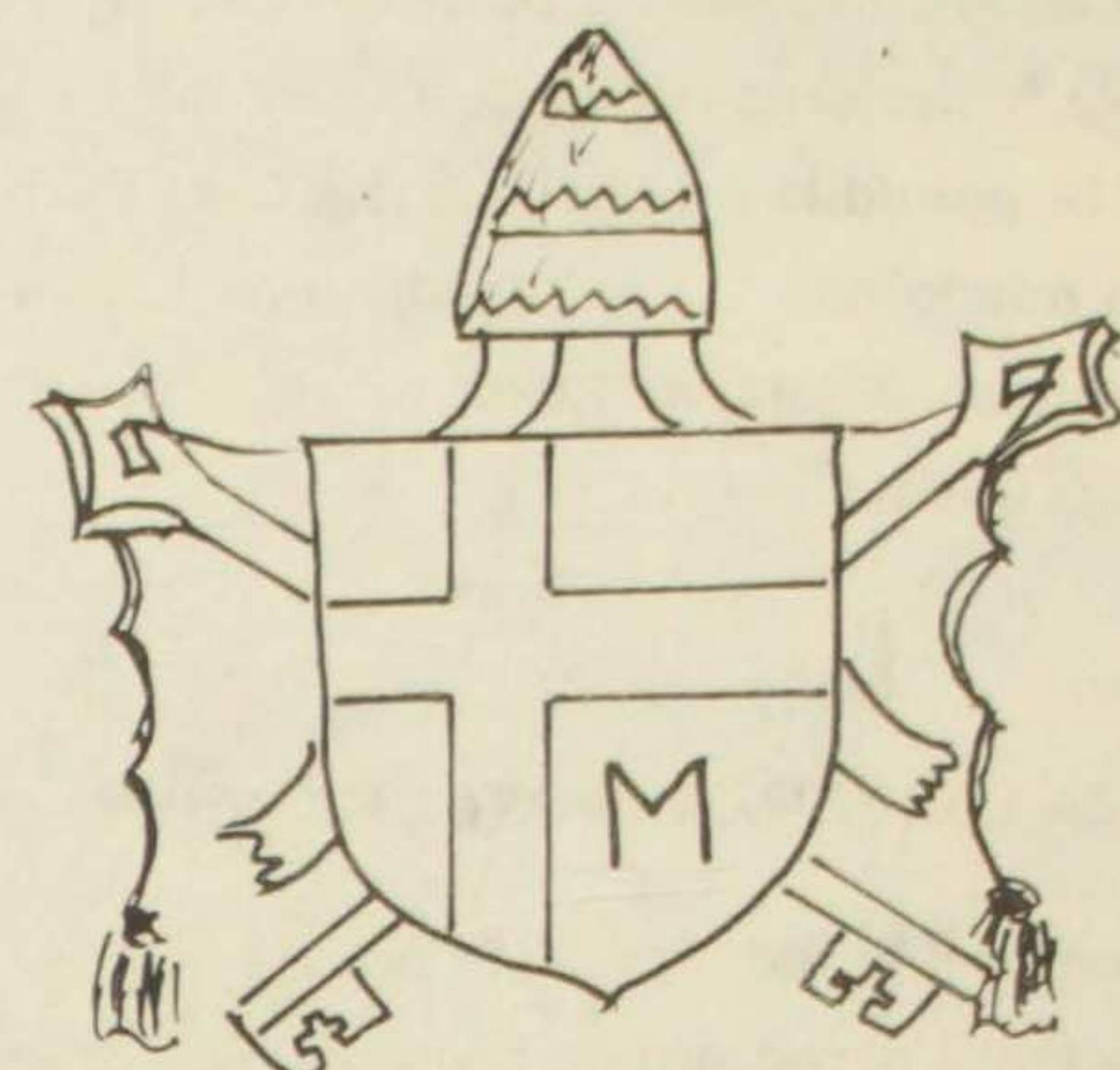
Mislim da je svakom dobromjernom vjerniku i poštenu čovjeku jasno gdje je istina! Papa je zasjao u novom i dosada neviđenom sjaju. Sa mirom je slušao prigovore, a često puta i ispade tolikih tzv. naprednih, progresivnih predstavnika, a onda sa istim mirom izložio evandeoske i crkvene stavove gore spomenutih pitanja i jasno označio granice preko kojih Kristovi sljedbenici nikada neće moći prijeći i kad je riječ o ređenju žena, predbračnim odnosima i drugim pitanjima. Klasično će ostati ono mjesto, gdje govori nizozemskoj mladeži kako Krist nikada neće moći prihvati neke njihove propozicije, jer su one u stopostotnoj suprotnosti sa evandeoskom porukom. Zato ih očinski poziva da promisle o svojim stavovima pred otvorenim evanđeljem i Isusom Kristom! Kao u malo kojoj situaciji se pokazao upravo kao onaj koji treba utvrđivati braću u vjeri. Sa svom otvorenosću, čak i onda kada je to izgledalo neprikladno, kada na pr. pred protestantma u okviru ekumenskoga susreta, jasno reče da o ređenju žene ne može biti ni govora, jer je to protivno Svetom pismu i dvotisućljetnoj tradiciji Crkve. Ali sve to čini sa krajnjim mirom i nadasve apostolskom i Kristovskom ljubavlju, da ne slomi napuklu grančicu, da ne ugasi još tinjajući stijenjak.

Kristovom je strpljivošću podnosio one stvari koje doduše nisu u skladu sa katoličkim tradicijama, ali su još u granicama pravovjerja, ističući uvijek potrebu što čvršćeg jedinstva sa mjesnim biskupima i sa Petrovim nasljednikom, jer tek Crkva, koja je sabrana u ljubavi i jedinstvu, može računati na svjetolo Kristove prisutnosti po Duhu Svetom.

Kakve li poruke za sve nas, što sve treba poduzeti za stvar jedinstva unutar same Crkve, a još više za jedinstvo među svima onima koji vjeruju u Isusa Krista.

LIK

Grb pape Ivana Pavla II

TOTUS TUUS

STIGAO JE NOVI APOSTOLSKI PRONUNCIJ MONS FRANCESCO COLASUONNO

Posljednjih dana mjeseca travnja 1985. godine stigao je u Beograd novi apostolski pronuncij Mons. Francesco Colasuonno. Novi nuncij rođen je 2. siječnja 1925. godine u Grumo Appula. Po svršenom teološkim studijama na Gregorijani u Rimu, jedno vrijeme radi u svojoj biskupiji kao profesor u sjemeništu u Bariju. Zatim nastavlja studij crkvenog prava. Poslije završenih studija radi kao službenik u Vijeću za javne poslove Crkve pri Vatikanskom državnom Tajništvu, a zatim počinje njegova diplomatska karijera u SAD, Indiji, Tajlandu.

1974. godine postaje prvi apostolski pronuncij u Zimbabveu. Od siječnja o.g. postavljen je za apostolskog pronuncija u Beogradu, pri jugoslovenskoj vladi.

10. svibnja predao je svoje vjerodajnice predsjedniku Predsjedništva SFR Jugoslavije i u svom govoru istakao da dobro pozna ovo stjecište naroda i kultura, prostor u kome su se susretali Rim i Bizant i zato u ove prostore, gdje su djelovala sv. Braća Ćiril i Metod, želi slijediti njihova apostolska nadahnuća, koja su vjekovi potvrdili, kao duboko evandeoska i veoma realistička.

Iako je njegovo poslanje daleko šireg svetskog razmjera, novi pronuncij je duboko svjestan da je njegova prvotna zadaća zauzimati se za interes Crkve u ovoj zemlji i narode u kojima je ona utjelovljena. U tom poslu mu izražavamo svoju molitvenu i djelatnu suradnju.

METODOVA jubilarna godina

STARA I VELIKA JE NAŠA BAŠTINA

Opjevajmo slavne muževe,
pretke naše. Sir 44, 1.

Ove godine se 6. travnja navršava 1100 godina od smrti sv. Metoda. Kulturni svijet Europe se sjeća ove obljetnice i tim povod se priređuju razni znanstveni skupovi, pišu mnogi članci, drže predavanja i održavaju odgovarajuće proslave.

Slavenski narodi čine sve to još više, jer sv. Metoda zajedno sa bratom mu sv. Ćirilom smatraju svojim kršćanskim vjerovjesnicima i utemeljiteljima svojega pisma i kulture. A jer Slaveni nastanjuju veliki dio Europe, upravo radi tih njihovih zasluga ih je papa Ivan Pavao II. proglašio 31. prosinca 1980. godine za suzaštitnike Europe zajedno sa sv. Benediktom.

Naši biskupi su se prigodom ove značajne obljetnice također obratili katoličkim vjernicima naše domovine posebnim pastirskim pismom. U tom pismu među ostalim preporučuju vjernicima i potiču ih "ne samo da časte sv. Braću, već da i sami - po njihovu uzoru - unapređuju umjetnički i književni izraz i uopće svako kulturno stvaranje u sredini u kojoj dejljuju" te "da se ove spomen-godine, gdje god bude moguće, na razini pojedinih crkvenih ustanova, obilježi 1100. jubilej sv. Metoda doličnim duhovno-vjerskim, kulturno-umjetničkim ili bogoštovnim programima ...".

Uredništvo "Bačkog klasja" se želi po svojim mogućnostima također uključiti u proslavu ovog značajnog jubileja. Ovaj mali prikaz života i djelovanja solunske braće sv. Ćirila i Metoda neka bude skromni kamenčić u tom velebnom mozaiku celokupnih proslava i neka pomogne čitateljima upoznati STARU I VELIKU BAŠTINU, koju su oni pripravili i ostavili Slavenima i Europi; obogatiti se njome i posvećenu je predati i budućim pokoljenjima.

MLADICE PLEMENITA TRSA

Svi se oni proslaviše u svom vremenu
i bijahu slava svojeg doba. Sir 44, 7

Sveti Metod i brat mu Ćiril rođeni su u Solunu. Potječu iz ugledne i pobožne obitelji. Otac im se zvao Leon a majka, vjerojatno, Marija. Otac je imao visoki položaj u društveno-upravnoj službi; bio je drungarij, zamjenik stratega, zapovjednika vojnog okruga.

Metod je bio stariji. Rodio se oko 815. godine. Na krštenju je, smatra se, prozvan Mihael. Od malena je bio bistrouman. Zvršio je visoke upravne škole i premda još sasvim mlad, zbog svoje nadarenosti i sposobnosti, postao je arhont - upravitelj županije u Strimonu karj rijeke Strume u današnjoj Makedoniji. Ubrzo je, međutim, napustio ovaj ugledni položaj i unosnu službu i povukao se u samostan Olimp u Bitiniji u današnjoj Turskoj. Tu je postao redovnik, uzeo redovničko ime Metod, položio redovničke zavjete i sav se posvetio proučavanju sv. Pisma i otačkih spisa.

Ćiril je najmlađi od sedmoro djece svojih roditelja. Rođen je 827. godine. Na krštenju je primio ime Konstantin. Takoder je bio veoma bistrouman. Najprije je zvršio tadašnje škole u rodnom Solunu, a zatim je nakon očeve skore smrti, zauzimanjem carskog kancelara Teoktista, velikog prijatelja njihove obitelji, prešao na najviše carske škole u Carigradu i završio ih sa izvrsnim uspjehom. Učitelji su mu bili mnogi poznati i vrsni profesori.

Teoktist je mladog i naobraženog Konstantina privlačnom i unosnom ženidbom htio zadržati na carskom dvoru. Kada se ta njegova namjera nije ostvarila zbog Konstantinovih viših, duhovnih životnih ciljeva, dao ga je imenovati za bibliotekara na patrijaršiji i zaređiti za đakona. Bibliotekar je bio zapravo patrijarhov tajnik. Konstantin je uskoro i tu službu potajno napustio i sakrio se u jedan samostan. Kad su ga nakon dužeg vremena pronašli, doveli su ga natrag da bude kancelaru Teoktistu zbog svoje učenosti pri ruci i od koristi. U 23. godini života postavljen je za profesora filozofije na visokoj carskoj filozofskoj školi. Tu se ubrzo istakao svojim velikim znanjem i bistroumnim predavanjima pa je zato prozvan i ostao tokom cijelog života poznat pod imenom "filozof".

Iscrpljen radom i napornim putovanjima u više važnih carskih poslanstava u razne države, te duboko-umnim filozofskim i vjerskim raspravama prigodom tih poslanstava, umro je 16. veljače 869. godine u Rimu. Kratko vrijeme prije smrti ostvario je svoj nekadašnji životni cilj; stupio je u samostan, uzeo redovničko ime Ćiril i položio svečane redovničke zavjete.

Metod i Ćiril su bili Grci, ali izgleda da su već od malena naučili i veoma dobro poznavali makedonsko-slavenski jezik, koji je bio rasprostranjen u Solunu i okolicu. Metoda je upravo poznavanje slavenskog jezika dovelo već u mlađim godinama na čelo županije među Slavenima u Strimonu, u današnjoj Makedoniji. Obojicu

je to pak predodredilo da vode poslanstvo i budu učitelji vjere među veliko-moravskim Slavenima i da postanu tvroci njihove i sveukupne slavenske kulture. Više njihovih životopisaca stoga drži da im je majka možda bila slavenskog podrijetla ili da su to bile njihove dadilje, domaći učitelji i kućna послугa.

SVJETILJKЕ POSTAVLJENE NA SVIJEĆNJAK

Mudrost njihovu objavljuju puci,
i slavu njihovu naviješta općina.

Sir 44, 15

Metodu je bilo u početku dano da i uz bogato svoje iskustvo u pravno-upravnoj službi i golemo poznavanje Svetog Pisma i otačkih spisa ostane skriven iza samostanskih zidina. Konstantin je, međutim, ubrzo postao zapazen zbog svoje učenosti i nadarenosti pa je zato, premda još mlađ, skoro morao poći kao član, ili da vodi razne carska poslanstva u druge države.

Tako već u 24. godini svoga života Konstantin učestvuje prvo u carskom poslanstvu k arapskim muslimanskim Saracenima. Tu u dužoj raspravi sa muslimanskim vjerskim učiteljima jasno i neoborivo izloži i opravda ispravnost kršćanske vjerske istine o Presvetom Trojstvu. Svi su se divili njegovoj mudrosti i učenosti.

Ne dugo zatim je morao poći u novom, važnom carskom poslanstvu tursko-tatarskim Kazarima. Kaganat Kazara se prostirao između Kaspijskog i Crnog mora, te Kavkaza i rijeke Volge i Dona. Bizantijskom carskom dvoru je bilo potrebno i važno prijateljstvo sa Kazarima i zato se putem poslanstva to nastojalo i postići. Kazari su u VIII. stoljeću primili židovsko vjersko učenje. Smatralo se sigurnim da će u pregovorima biti pretresena i vjerska pitanja. Zato je u poslanstvo bio uključen kao član i mlađi filozof Konstantin.

Konstantin je i u ovom poslanstvu veoma uspješno vodio raspravu o vjerskim pitanjima i o krašćanskim vjerskim istinama. Sam kazarski kan je u znak priznanja i pohvale Konstantinove mudrosti dopustio da mogu primiti krštenje svi, koji to sami zaželete. Pokrstilo se tom prilikom 200 Kazara.

Na povratku u Carigrad Konstantin je u Kerzonu na poluotoku Krimu tragao i pronašao posmrtnе ostatke pape sv. Klementa, koji je tu umro mučeničkom smrću u progonstvu.

Dopuštenjem tamošnjeg nadbiskupa Juraja, Konstantin je svete relikvije ponio sa sobom u Carigrad.

Još se nije dobro odmorio od dugog i napornog puta, a izabran je za novi zadatak da ide s bratom Metodom među srednjo-evropska slavenska plemena u Velikoj Moravskoj na poziv kneza Rastislava, 863. godine.

Poslanstvo je vjerovjesničko - da šire kršćansku vjeru služeći se slavenskim jezikom.

M. Zolarek

(Nastavak u slijedećem broju)

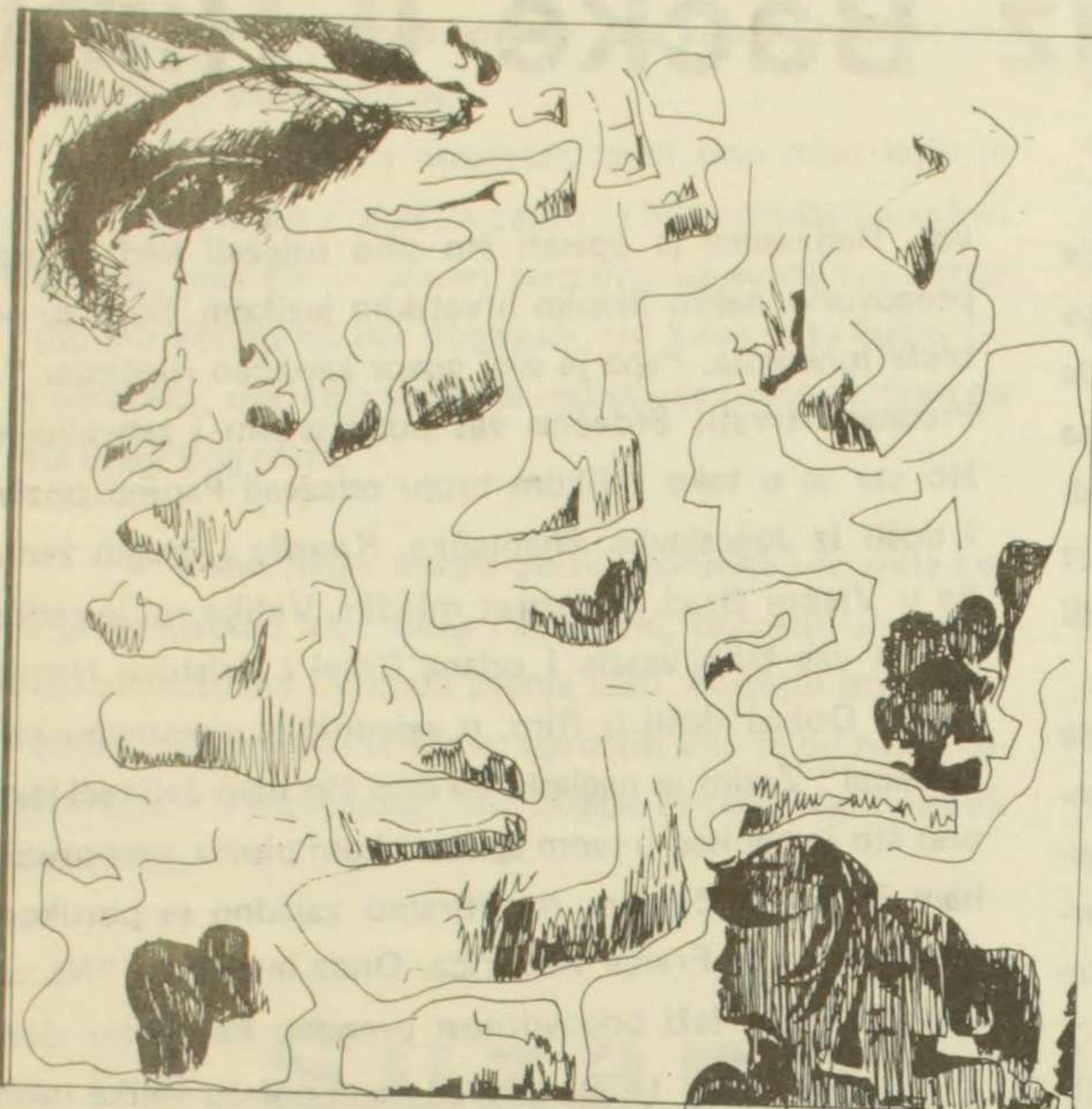
ČIRILO-METODSKI SUSRET U BAČU

Početkom svibnja u Baču je održan Ćirilo-metodski susret svećenika subotičke biskupije na hrvatskom jeziku. Okupilo se pedesetak svećenika, kojima je o čirilometodskoj baštini govorio dr. Anton Benvin, tajnik odbora za proslavu Metodove godine.

Predavač je ugledni znanstvenik baš na području hrvatske glagoljice. I sam je bio ponesen ovim trenutkom, jer pretpostavlja da su sveta braća Ćiril i Metod prolazili, a možda i boravili u Baču, pa i osnovali bačku biskupiju. Nakon predavanja bila je plodna diskusija.

Susret je nastavljen svečanom misom na crkvenoslavenskom jeziku, koju je predvodio mons. Matiša Zvezanović, subotički biskup. Vjerojatno je to bila u Baču prva sv. Misa nakon tisuću godina, na crkvenoslavenskom jeziku. Na misi je pjevao subotički zbor "Albe Vidaković" misu na crkvenoslavenskom koju je skladao pok. Albe Vidaković. Pod misom je nadahnuto propovijedao dr. Benvin. Svi učesnici susreta bili su pogošćeni u župskom domu.

A. G.

PRILOG MLADIH

prilog mladih

U ovoj godini mladih "Bačko klasje" poziva mlade da što više surađuju u našem listu i da ga čitajući zavole!
Prilog mladih uredio je kapelan Ivica Prćić i grupa mladih vjernika.

ja u crkvi

Pitali smo naše mlade prijatelje s kojima se svaki dan susrećemo i družimo kako oni vide Crkvu i sebe u njoj. Evo par odgovora:

I. "Ja sam zahvalna Bogu što sam član ove zajednice i što sam u njoj shvatila kuda treba da vodi moj životni put. U toj vjernosti ja želim živjeti i ići putem istine, putem koji sa sigurnošću znam da vodi u nebo."

II. "Ja sam ponosna što pripadam Crkvi. Ta moja vjera iz dana u dan biva sve jača. Mnogi su me pitali, kako samo mogu tako vjerovati u Boga kada on ne postoji, zašto idem u Crkvu i kako ja, kao dobar učenik, mogu u tako što vjerovati? Oni se varaju. Sretna sam kada znam da mnogi shvaćaju svoje greške i sve se više približavaju Bogu i Crkvi, kada znam da se svake nedjelje milioni vjernika širom svijeta okupljaju u crkvi da bi bili zajedno i zajednički se molili Bogu."

III. "Crkva ima svoje neprijatelje koji su željeli i želete uništiti. Mnogo je krvi mučenika, (vjernih Crkvi i Bogu), proliveno zbog mržnje neprijatelja prema kršćanima i postojanosti Crkve. Ali ne! Oni nisu i neće nikad uspjeti da je unište, jer su njeni temelji čvrsto sazidani".

IV. "Neki dolaze u crkvu samo što ih primoravaju roditelji, zbog tradicije, da bi se zabavljali, pričali i na neki način "mehanički" molili. Zar je to prava ljubav i vjerovanje u Boga? Ne ... Ne!"

V. "U Crkvi nalazim ljubav, prihvatanje."

VI. "Vjeronaučne dvorane nisu podesne za ovo što mladi žele. Bilo bi divno kada bi bilo ostvareno jedno druženje mladih kršćana unutar župe. Kada bi se, recimo organizirali izleti, ljetovanja ili ekskurzije. Kad bi postojao poseban prostor za sastajanje mladih, gdje bi se slušala muzika, čitale knjige, sviralo, pjevalo, zapravo gdje bi bilo svakodnevno sastajalište. Da tako nešto postoji, mladi kršćani ne bi osjećali potrebu da idu u disco klubove i kafane, već bi imali svoj društveni život organiziran unutar župe. Nije li to puno korisnije i ljepše? Zatim, bio bi nam potreban animator koji bi sve to organizirao i ostvario. A naravno i poseban svećenik čija bi jedina dužnost bila da se bavi sa nama mladima. Naši svećenici imaju previše obaveza te ne stignu pozabaviti se mladima, slušati ih i posavjetovati, a mnogim mladima bi to pomoglo da lakše prebrode svoje krize. Smatram da bi se takvim radom smanjio broj mnogobrojnih skretanja na stranputice među mladima."

Prilog pripremili ALEKSANDRA, DANIJELA I EMA

Mladi vjernici iz Bačke u Rimu

I ove godine mladi su oduševljeno prihvatili poziv sv. Oca da pođu na hodočašće u Rim, u vječni grad, u srce kršćanstva. Okupili smo se oko Pape na trgu sv. Petra da zajedno s njim kao i mladi iz Evandelja pozdravimo Isusa Krista Kralja i da ga priznamo za svoga Učitelja i Spasitelja. Željeli smo zajedno svjedočiti da je Krist Mir i da je on mir našega srca i odlučili smo da i mi budemo graditelji mira u svijetu.

I mi mladi iz Bačke krenuli smo na hodočašće da doživimo susret s Kristovim namjesnikom, s mlađom braćom i sestrama - kršćanima iz cijelog svijeta i sa duhovnim bogatstvom vječnoga grada. Došli smo u Rim da učvrstimo svoju vjeru na izvrima kršćanstva, da otkrijemo šreću i iskažemo Bogu zahvalnost što kao sinovi i kćeri naroda Hrvata pripadamo jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi.

Susret mladih održan je 30. i 31. ožujka 1985. godine. Svi sudionici ovog veličanstvenog susreta dobili su bijele šalove s natpisom: "Christus pax nostra" kao znak raspoznavanja.

U petak ujutro 29. ožujka odmah po dolasku posjetili smo baziliku sv. Pavla, u kojoj je papa Ivan XXIII. 25. I 1959. godine, na blagdan obraćenja sv. Pavla, sazvao II. Vatikanski sabor. Razgledali smo i crkvu S. Marija d'Aracoeli - značajna za nas Hrvate jer je u noj sahranjena posljednja bosanska kraljica Katarina Kosača. Slijedilo je razgledavanje Kapitolija, Oltara Domovine... Kasno navečer, toga dana, stigli smo u Torluparu, u samostan časnih sestara "Kćeri Milosrđa". Prije toga smo u 18 staj u crkvi sv. Jeronima imali zajedničku sv. misu za sve mlade Hrvatske vjernike, koju je predvodio splitski nadbiskup Frane Franić.

U subotu ujutro, 30. III čekalo nas je prijatno iznenadenje: papa će nas primiti u posebnu audijenciju! Razgledali smo i baziliku sv. Petra, ali budući da prije 9 sati nije dozvoljeno tumačenje, zadovoljili smo se znanjem (zaista obimnim) našega vodiča vlč. Josipa Pekanovića.

U 9 sati bila je svečana sv. misa koju je predvodio naš kardinal Franjo Kuharić. Poslije sv. mise, oko 12 sati požurili smo se do dvorane Pavao VI gdje je bio predviđen susret sa sv. Ocem. U 13 sati stigao je i papa Ivan Pavao II. Zajedno smo zapjevali njegovu pjesmu "Krist na žalu". Papu je najprije pozdravio naš kardinal. On je zamolio Papu da nas učvrsti u vjeri... Slijedio je papin go-

vor. Nemoguće je opisati što smo osjećali kad je papa progovorio našim lijepim hrvatskim jezikom. Suze su potekle mnogima. Papa je svoj govor započeo riječima: "... Predragi Hrvati! Srdačno vas pozdravljam i zahvaljujem što ste se u tako velikom broju odazvali Papinu pozivu i došli iz Jugoslavije, Njemačke, Kanade i drugih zemalja u Vječni Grad na Susret mladih. Velika mi je radost vidjeti vas tako vesele i odane Crkvi i Kristovu Namjesniku. Dobro došli u Rim, u zajedničku domovinu svih kršćana!" Zatim je naglasio da ono što nam želi reći jeste ono što je napisao u svom apostolskom pismu, preporučio nam je da to čitamo, meditiramo zajedno sa porukom mladima kard. Franje Kuharića. Onda je dodao: "Na vašem naraštaju leži odgovornost prenijeti katoličku vjeru u treće tisućljeće. U vas Crkva i Papa polazu velike nade. Na to vas obavezuje također i vjernost trinaeststoljetnoj kršćanskoj baštini vašega naroda što ste proslavili prošle godine Nacionalnim euharistijskim kongresom na Mariji Bistrici./.../ U nadi da ćemo se ponovno vidjeti u vašoj lijepoj domovini, pozdravljam u ovoj Godini mladih sve mlađe Hrvate, kao mlađe drugih naroda i narodnosti koji s vama žive u Jugoslaviji. Recite im da Papa na njih misli i za njih moli. Svima vama ovdje nazočnima, kao i onima koje predstavljate, te vašim roditeljima i rodbini od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov".

Istog dana poslijepodne u 16 s. započelo je bđenje na lateranskom trgu. Papa je pozdravio većinu hodočasnika na njihovom maternjem jeziku. Hrvatski je rekao: "... Ostanite vjerni Kristu, ljubite Mariju, njegovu i vašu Majku. Imajte nade u njegovu Providnost. Ne zaboravite da Papaia voli Hrvate i nuda se da ćete i vi mladi ostati vjerni Kristovu Namjesniku, kao što su bili i vaši očevi, Papa vas sve blagoslivlje".

Oko 19 sati krenuli smo u samostan, dragim č. sestrama koje su se trudile da nam boravak u njihovoju kući učine što ljepšim i ugodnijim.

Vrhunac našeg boravka u Rimu bio je na Cvjetnu nedjelju, 31. III - Nas oko 6000 mladih vjernika Hrvata krenulo je s maslinovim granama od crkve sv. Jeronima prema trgu sv. Petra, gdje smo s mladima iz cijelog svijeta sudjelovali u svečanoj sv. misi koju je predvodio sam Papa. Poslije te sv. mise nastavili smo razgledati grad. Posjetili smo baziliku sv. Marije Velike, EUR - Modernu četvrt Rima, "Fontanu želja", omiljeno šetalište Rimljana

"Piazza Navona", popeli smo se i na kupolu bazilike sv. Petra, čija je visina 132 m.

Po povratku u samostan imali smo misu koju je služio vlč. Marko Forgić, a zatim je bila oproštajna večer. Nastojali smo barem nasmom sestrama uzvratiti svu ljubav i toplinu kojima su nas obasipali. No kako je ta ljubav bila ogromna, uzvratiti sve to je nemoguće i zato molimo da ima dragi Bog plati.

U ponedjeljak ujutro poslije doručka i sv. mise koju je predvodio vlč. Josip Pekanović, oprostili smo se s časnim sestrama i krenuli prema kući. Posjetili smo katakombe... Na izlasku iz Rima, oprostili smo se od našeg vodiča kroz "Vječni grad" vlč. Josipa Pekanovića. Posjetili smo i Asiz.

U utorak ujutro stigli smo u Padovu. Poslije sv. mise u crkvi sv. Leopolda Mandića i kraćeg razgledanja crkve, uputili smo se ka grobu sv. Antuna Padovanskog.

Nismo mogli propustiti ni Veneciju. Pogledali smo prekrasnu crkvu sv. Marka, a potom smo se, razočarani zbog lošeg vremena, uputili prema Trstu.

Odakle smo nakon trosatnog "tumaranja" po gradu, nastavili dalje prema granici, ka domovini. U Kopru smo prespavali i u srijedu ujutro oko 5,30 sati krenuli kući. Zadržali smo se još u Zagrebu. Uzdajući se u Božju dobrotu i naše vozače, sretno smo stigli u Sombor. Tako je završilo naše hodočašće. Ali, u našim dušama je ostala ljubav koju smo ponijeli kući, našim milima i dragima. Ostale su i širom otvorena vrata naših srdaca da prime Otkupitelja!

Gordana

Suzana u gostima

U obilježavanje Godine mladih aktivno se uključila i vjerouačna mladež koja se okuplja u franjevačkoj samostanskoj crkvi sv. Mihovila u Subotici. Pod vodstvom svog vjeroučitelja o. Ladislava i umirovljene profesorice Vite Grunčić, mladi su pripremili igrokaz Ivana Zirduma: "Suzana".

Nakon premijere 6. siječnja o.g. u kapeli Crne Gospe u franjevačkom samostanu u Subotici, uslijedila su gostovanja: 21. travnja u vjerouačnoj dvorani sv. Roka u Subotici, 5. svibnja u župnoj franjevačkoj samostanskoj crkvi sv. Ivana Kapistrana u Iloku i 12. svibnja u franjevačkoj samostanskoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu.

Švugdje su bili izvanredno primljeni: gledaoci su bili potreseni Suzaninom ispovješću i njezinim obraćenjem. Potekla je i po koja suza. Dakle, uspjelo se s glumačke strane. S druge strane i župnici-domačini pružili su im podršku. To se posebno odnosi na župnika sv. Roka, dr. Marina Šemundvarca koji je mladima omogućio veći prostor na pozornici u dvorani kako bi se na nju navikli.

No, najveći je uspjeh postignut u zbližavanju s mladima župa domaćina, osobito Iloka i Slavonskog Broda. Bili su to pravi domaćini - otvoreni, spremni na suradnju i pomoć. Spomenimo samo da ni jedan od tih dva samostana nema pozornicu, ali su se domaćini pobrinuli da je naprave za gostovanje Subotičana.

A sada nešto više o gostovanjima van Subotice. U Ilok se putovalo vlakom i autobusom. Vrijeme vedro i toplo kao da je i nebo željelo ohrabriti mlađe amatere. Odmah po dolasku - priprema za sv. misu. Kako nisu uspjeli stići na misu za mlađe, Subotičani se uključuju u "veliku" misu, čitajući i pristupajući sv. Pričesti, sa željom da ih Krist svojom milošću prati osobito toga popodneva.

Pod misom im se obratio gvardijan iločkog samostana o. Flavijan, zahvalivši im na dolasku i poželjevši im puno uspjeha. Nakon sv. mise je uslijedio ručak u samostanskoj blagovaonici. Poslije ručka, pod vodstvom kustosa iločkog muzeja Mate, pošlo se u obilazak samostana, spomen-sobe posvećene sv. Ivanu Kapistranu i iločkog muzeja. No, vrijeme je prolazilo. Približavalo se vrijeme priredbe, a sa njim i uzbuđenje i trema. No, časne sestre su priskočile u pomoć - aranžirale su cvijeće, pribavile potrebne rezvizite, pomogle u glačanju kostima.

A onda priredba. Blagovaonica je bila puna posjetilaca. Pozorno su slušali svaku riječ - smijalai se Zvonku i Ljiljanu, zamislili se nad župnikom i Katičinim riječima, zaplakali nad Suzaninim borbama i teškoćama. I na kraju buran pljesak. Bilo je to "Hvala" gostima, ali i domaćim vjeroučenicima koji su posjetioce pjesmom zabavljali između činova. A onda, brzi rastanak - posljednji stisak ruke i "Hvala", jer vlak ne čeka. Sretni i zadovoljni mlađi su se vratili u Suboticu.

Naredno no veselje, novo gostovanje, ovaj put u Slavonski Brod. No, nastaje problem - ako se u Brod na Savi pođe vlakom, vrlo se teško može vratiti u razumno vrijeme u Suboticu. Rješenje je pronađeno - razumjevanjem subotičkog gvardijana o. Miljenka Holzleitnera koji je snašao za troškove, na put se pošlo osobnim vozilima. Iz Subotice se pošlo po tmurnom i kišnom vremenu, no idući prema Slavonskom Brodu, sunce je sve toplijе sjalo, pa su mlađi ovo gostovanje shvatili i kao nagradu za svoj uporni, više mjesečni rad. U Slavonskom Brodu su u istinu dočekani otvorena srca. I opet je prvo zajedništvo ostvareno za stolom Gospodnjim.

Pod sv. Misom su čitale djevojke iz Broda i mlađi iz Subotice, a svi zajedno su pjevali i pristupili sv. Pričesti. S Kristom u srcu započeli su svoje druženje pjesmom pred crkvom i zajedničkim snimkom u samostanskom kvadratu. Zatim je svaki pošao sa svojim domaćinom u njegov dom na ručak. Nakon ručka okupljanje u samostanu. Mlađi su odmjerili snage u stonom tenisu i odbojci, ali na rezultat niko nije obratio pažnju. Bitno je bilo da su skupa. Razgovaralo se o svemu - o radu u

vjeronaučnim grupama, o glazbi, sportu. Od vesele i razdragane mladosti odjekivali su samostanski zidovi. Brodski gvardijan, o. Domagoj Šimunović je s radošću primjetio da takvo veselje te stare zidine u svojoj višestoljetnoj povijesti još nisu doživjele. A jedan Subotičanin mu je odvratio tekstom iz igrokaza: "Kada bi se ovakove atmosfere češće stvarale u Crkvi i oko nje, sigurno bi i mlađih u crkvi bilo više!" A onda je uslijedila priredba. I opet su posjetioci ispunili samostansku blagovaonicu. Mlađi su svim srcem željeli opravdati povjerenje, osobito svojih novih prijatelja i pružiti od sebe sve što mogu. Po reagiranju publike, rekli bi da su u tome i uspjeli. U pauzama, između činova, gledaoce su zabavljali mlađi Brođani i njihov sastav "Tračak istine", redoviti sudionik festivala duhovnih šansona u Zagrebu, lanjski dobitnik druge nagrade na tom festivalu.

Nakon priredbe, uslijedila je zahvala domaćina i zakuska. A onda, ono najteže-rastanak. Pjesma po pjesma, i taj se trenutak odgađao skoro sat vremena. Ipak moralo se poći. Pred očima su još dugo bile ispružene ruke na pozdrav, a srca puna radosti i zahvalnosti kucala su u ritmu posljednje pjesme: "O, Bože, zar si pozvao mene?!"

G. G.

Izvođači igrokaza 'Suzana'

Mladi slave Metodovu godinu

Drevni gradić Bač je smješten na nepreglednoj ravni, okružen zelenim poljima i bujnim šumama, pored njega protiče rijeka Mostonga, a nedaleko i rijeka Dunav. Bač - nekadašnje sjedište biskupa, nadbiskupa i cijele županije Bačke, bio je 2. V 1985. godine, domaćin mladih vjernika Subotičke biskupije. Na jednome mjestu našli su se Hrvati, Slovaci i Rusini. Došli su da pod sjenama tvrđave Bača i staroga franjevačkog samostana proslave 1100. obljetnicu smrti sv. Metoda, velikog apostola slavenskih naroda i suzaštitnika Evrope.

Taj dan će biti zapisan u povijesti Bača i Subotičke biskupije, jer na jednome mjestu našli su se pripadnici istočnog i zapadanog obreda da zajedno slave Boga i da se sjete sv. Braće. Osvanuo je lijep i sunčan dan. Već u jutarnjim satima domaćini su spremno dočekali prve goste - mlade vjernike Katedralne župe iz Subotice. Iza njih stizali su mladi iz Žednika, Đurđina, Tavankuta, Male Bosne, Svetozar Miletića, Novoga Sada, Plavne, Vajske, Selenče, Ruskog Krstura i ostalih mjesta Subotičke biskupije. Oko pola deset pred župnom crkvom sakupilo se preko tri stotine mladih.

U deset sati započeo je službeni dio programa. Nakon pozdrava domaćina - organizatora ovoga susreta, svaka grupa mladih predstavila je župsku zajednicu iz koje su došli i svoj rad u ovoj godini sv. Metoda, u godini mladih, godini glazbe i godini duhovnih zvanja u Subotičkoj biskupiji.

Nakon predstavljanja svake grupe, riječ je dobio Dr Andrija Šuljak - profesor na Bogoslovnoj školi u Đakovu. On je održao predavanje na temu: ĆIRILO - METODSKA BAŠTINA U IZGRADNJI CRKVENOSTI.

U uvodu svoga predavanja, predavač je izložio biografske podatke sv. Braće. U centralnom dijelu predavanje bilo je riječi o radu i djelovanju Ćirila i Metoda među slavenskim narodima.

Nakon predavanja i kratkoga odmora, mladi su se razdijelili u šest grupa, gdje su obrađivali teme koje su proizile iz samoga predavanja. Teme po grupama su bile ove: 1. Crkva i kultura 2. Biblija u izgradnji crkvenosti 3. Mostovi jedinstva 4. Odnos prema hijerarhiji 5. Inkulturacija 6. Akcija i kontemplacija.

Animatori grupa su bili samo mladi vjernici, a pomagali su im njihove katehete. Nakon završetka rada po grupama slijedio je zajednički ručak.

Iza odmora bio je Plenum na kojem je podnešen izvještaj o radu svake grupe. Iz izvještaja se vidjelo da su mladi aktivno sudjelovali u radu grupe i da je svaka grupa za sebe donijela i konkretnе zaključke.

Nakon Plenuma bilo je pokorničko bogoslužje koje je predvodio vlč. Andrija Kopilović župnik iz Subotice. Mladi su u lijepom broju pristupili sakramantu pomirenja. Iza pokorničkog bogoslužja bila je sv. misa, koju je predvodio bački dekan - župnik iz Bačke Palanke - vlč. Lazar Ivan Krmpotić. U prigodnoj homiliji hrabrio je mlađe vjernike u njihovoj vjeri i pozvao ih da slijede put sv. braće Ćirila i Metoda, da budu nosioci crkvene kulture, širitelji kršćanske knjige, nosioci jedinstva crkava i da буду ljudi molitve i akcije. Pod sv. misom pjevanje su predvodili mladi iz Novoga Sada. Iza sv. pričesti na poseban način slavili su Boga mladi iz Ruskoga Krstura jezikom istočnoga obreda.

Puni lijepih utisaka pošli smo svojim domovima, a iza nas ostao je grad Bač čija prošlost počinje davno, još u brončano doba, kojega car Justinijan 535. god., spominje kao crkveno sjedište.

Izvještaj pripremili Keki, Lejla, Zlata i Ivica

Skup mladih vjernika u Baču

BDIJENJE MLADIH VJERNIKA U SUBOTICI

Uoči Cvjetne nedjelje, u subotu, 30. III navečer u 20 sati našli su se u velebnoj subotičkoj katedrali-bazilici mladi vjernici Subotice i okoline da zajedno sa svojim katehetama i o. Biskupom budu ujedinjeni sa sv. Ocem i mladima iz čitavoga svijeta, koji su se istoga dana okupili u vječnome gradu Rimu. Bdijenje u subotičkoj katedrali predvodio je o. Biskup uz asistenciju vlč. Ivice Prćića i vlč. g. Andrije Kopilovaića. Na ulazu u katedralu, u holu o. Biskup je podijelio mladima maslinove grančice, iza toga slijedila je ulazna procesija u crkvu, na čijem je čelu bio sam o. Biskup.

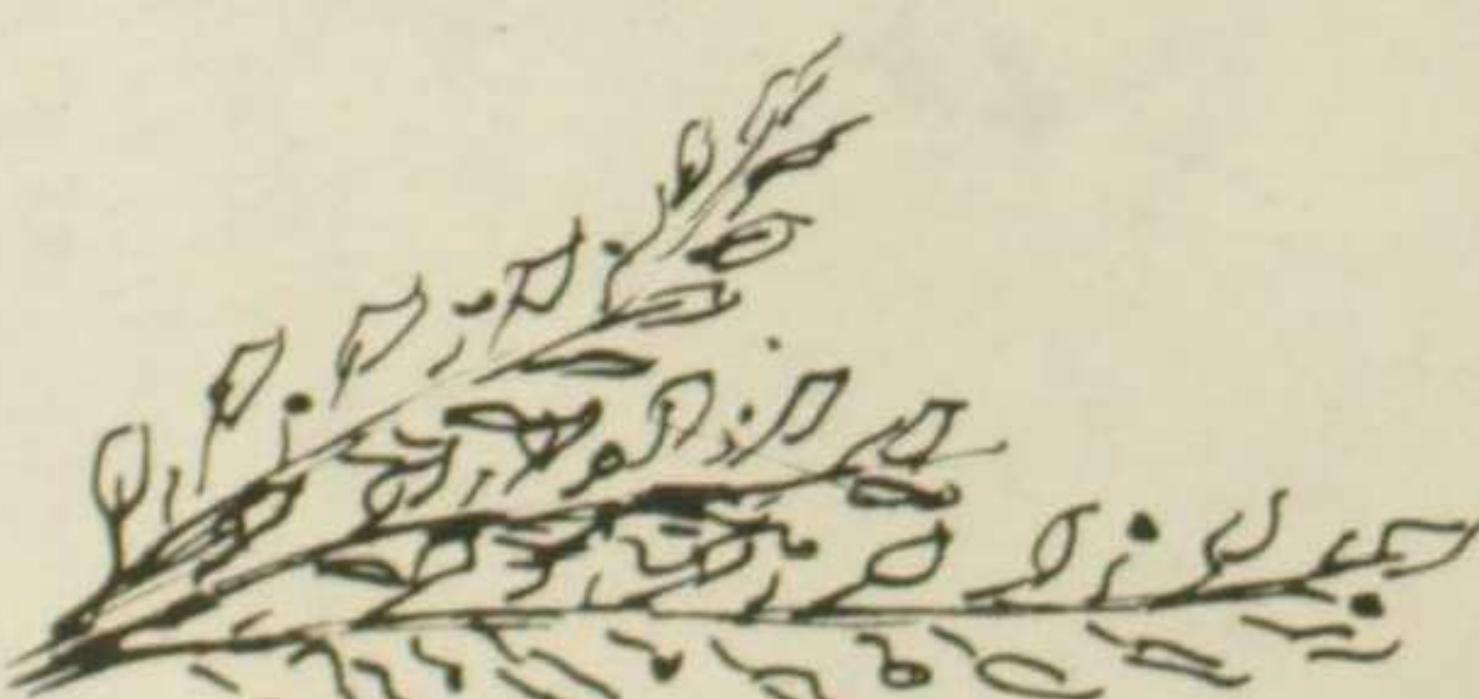
Prilikom ulaza u crkvu mlađi vjernici Mađari i Hrvati, pjevali su na latinskom jeziku "Hosana sinu Davidovu". Nakon toga slijedilo je otvaranje bdijenja sa zbornom molitvom.

Iza toga bila su prikladna biblijska čitanja na hrvatskom i mađarskom jeziku. Nakon čitanja bila je meditacija Križnoga puta koju su vodili mlađi uz pjesmu i projiciranje slika, što je izazvalo veliki dojam kod mlađih. Za vrijeme meditacije bila je osobna isповijed, a isповijedali su svećenici katehete.

Iza osobne isповijedi bio je pobudni nagovor našeg o. Biskupa koji je bio iz papinog "Pisma mlađima" koje je on te večeri govorio mlađima u Rimu. Slijedila je molitva vjernika koju su priredili sami mlađi. Nakon molitve vjernika otpjevali smo Očenaš, a potom je biskup Matija Zvekanović svim prisutnima podijelio svečani blagoslov. Nakon sat i pol zajedničke molitve preko 400 mlađih vjernika duhovno obogaćeni razišlo se svojim kućama.

Na kraju ovog kratkog izvještaja valja napomenuti da je mlađi suradnik Bačkog Klasja, Mladen komponirao i uglazbio više pjesama koje su se ovom prigodom prvi puta javno izvele. Pjesmo su duboko duhovnog sadržaja.

Keki

BDIJENJE MLADIH UOČI CVJETNICE

Misli slikeću
u vječni grad Rim
gdje Papa s mlađima
iz cijelog svijeta
bdije i moli za mir.

Mir i jedinstvo
Papine poruke
za godinu mlađih
slila se sva
u tihu molitvu i pjesmu.

Mlađi Subotice
na vratima katedrale
primaju od oca biskupa
grančicu masline, simbol mira,
u Bogu sjedinjeni, skupa bdiju.

Sve se odvija u tišini
u pomirenju s Bogom
uz križni put Krista
tu životnu poruku
što otvara vrata srca
Kristu - M I R U - svom.

s. Tješimira
Tavankut

PJESME MOJE

Kad me radost raspiruje
il' kad tuga mori,
u samoći pjesme pišem
dok mi srce zbori.

A pjesme su i najbolji
prijatelji meni
i utjeha kad su mi
snovi razorenji.

Isječci su mog života
svjedoci jedini
koje su mi želje bile
srcu u dubini.

U svaku sam pjesmu moju
dušu stavit htio,
i u svaki, svaki redak
moga bića dio.

Prepuštenog zaboravu
pjesme mene tješe
i sa svojim tihim ritmom
milo mi se smješe.

Vjenceslav

ANKETA MLADIH KRŠĆANA

KAKO MLADI RAZMIŠLJAJU

U vjeronaučnoj grupi omladine u župi crkve Isusova Uskrsnuća u Subotici organizarana je anonimna pismena anketa da se mladima dade prilika da izraze što misle o pojedinim aktualnim pitanjima Crkve, škole, odgoja i društva u odnosu na mlade. Anketa je imala 19. pitanja.

Zbog skućenosti prostora, ovdje donosimo samo neka pitanja i neke odgovore. Neka ne zamjere oni čije odgovore nismo uvrstili, jer to nismo mogli zbog ograničenog prostora u našem listu.

Donosimo odlomak ankete:

1. pitanje: KAKO VIDIM CRKVU DANAS?

1. Crkvu vidim kao zajednicu svih krštenih ljudi, koji su čvrsto vezani s Kristom, koji vjeruju u Njega, i koji su vidljivo povezani jedinstvom hijerarhije i sakramenata. Cilj Crkve od samog početka pa do danas ostao je isti, tj. da preko sv. Sakramenata ljudi privodi Bogu.

2. Crkva se u sadašnjem trenutku nalazi u maloj krizi. Ta kriza je zapravo u tome što nama kršćanima nedostaje hrabrosti da se svudje i svakog trenutka pokažemo kao pravi kršćani. To je razlog što mnogi ljudi imaju pogrešan stav prema Crkvi. Zato mi mladi vjernici moramo biti sol u školi, na poslu i svakom mjestu.

3. Crkva je uvijek obuhvaćala sve generacije, sve rase i sve uzraste. Njezina uloga (danas) je voditi narode miru i pravdi.

4. Crkva želi pomoći svakom čovjeku. Svi ljudi: vjernici, atesiti, crnci, bijelci...., svi su kandidati da budu ljubljeni i da osjete da se mi kršćani brinemo za njih i želimo im pomoći na putu k vječnoj radosti.

5. Zadatak Crkve je voditi narod k Bogu..., Crkva neće nikog prisiliti, nego mi sami moramo odlučiti... To je naša slobodna volja....

6. Crkva danas kao i u vijek želi čovječanstvu pomoći i pronađi načine kako bi pomogla svakom pojedincu, a posebno mladima.

2. pitanje: IMA LI CRKVA BUDUĆNOST?

1. Budućnost Crkve zavisi od toga koliko će se sadašnji vjernici zalagati da što više ljudi spozna Boga kao Onoga u čijim se rukama sve nalazi.

2. Budućnost Crkve zavisi i od njenog jedinstva. Ovako razdijeljena neće daleko stići.

3. Crkva ima budućnost po Isusovim riječima: "Ni vrata paklena je neće nadvladati". Zavisi i o nama, o svakom vjerniku.

4. Crkva ima budućnost. To zavisi i od nas mladih.
  5. Crkva je od početka bila progonjena i napadana, ali je ništa ne može svladati. Budućnost Crkve zavisi od svećenika, redovnika, redovnica i svih katolika.

3. pitanje: ŠTO ZAMJERAM CRKVI?

1. Na to pitanje odgovorila bih ovako: nije dovoljno apostolska. Mi smo krivi, svi vjernici. Mislim da smo totalno zaboravili i zapostavili našu apostolsku dužnost. Moram priznati da se nastojimo prilagoditi kad se nađemo u društvu onih koji drugačije misle.
  2. Crkvi jedino zamjeram popriličnu slobodu klera.
  3. Crkvi kao zajednici zamjeram to što Ijude ocjenjuje po spoljašnjem izgledu... Poneki vjernici dolaze na Misu da bi se vidjelo kako su obučeni...Mislim da to nije na mjestu.

4. pitanje: CRKVA, DRUŠTVO I ŠKOLA E

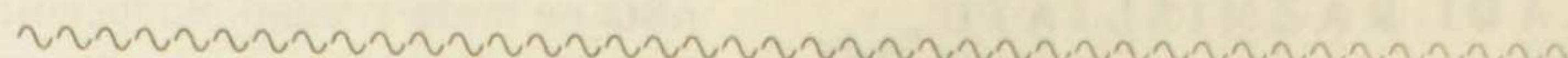
1. Crkva je odvojena od države i zakon kaže da je vjerovanje osobna stvar svakog pojedinca... Mislim, ako si ti dobar učenik, pošten, iskren i primjernog vladanja nitko nema što da ti prigovori...
  2. Crkva i škola imaju iste ciljeve, a to je odgoj i spremanje mladih za život. Društvo može pozitivno i negativno utjecati na mlade. Često razvijen standard, tehnika i znanost umjesto da pomognu mladima, odvlače mnoge u strampoticu, smatrajući da je Crkva zaostala.
  4. U društvu i u školi upoznajemo se s drugima koji su na neki drugi način odgojeni i imaju drugčiji pogled na svijet. Ako smo nesigurni možemo lako skrenuti. Društvo nas može zavesti svojim idejama, a nama se čini da je to ono pravo... Na vjeru se tada počne gledati drugačije kao na nešto pogrešno...

5. pitanje: KRIST I MLADI

1. Krista treba prihvati kao najvećeg prijatelja mladih. Međutim, sve to zavisi od nas koji smo ponekad spremni povjerovati u lažni sjaj i u lažna obećanja.
  2. Mladi trebaju gladati u Kristu svoga brata, prijatelja i druga. Svoj mladi život trebaju usporediti s Njegovim.
  3. Treba da nosimo uvijek u svom srcu ražareni plamen koji će svijetliti u tami grijeha. Da se taj plamen u duši ne bi postepeno gasio i hladio, moramo biti u stalnoj vezi s Kristom.
  4. Mladi imaju svoje prijatelje. Tako Krist treba da im буде brat i prijatelj.

Anketu je organizirao župnik vlaš Bole Štefanij.

FRA JURO BAČVANIN NA POŠTENJE GOSPI U GRADOVRHU 1685.

Na poziv svetoga Oca Ivana Pavla II katolici u Baču u povodu svete godine Otkupljenja 24. ožujka 1984. zajedno s ostalim katolicima u svijetu obavili su posvetu svoje župne zajednice Bezgrešnom Srcu Mariji-nu.

I ove godine ponovilo se isto. Postoji ipak jedna razlika. Ove se godine okupilo puno više svijeta. Za obljeticu posvete Bezgrešnom Srcu mnogi Bačlje su se pripravili trodnevnicom. Petak, subota i nedjelja (22. - 24. ožujka) bili su dani pobožnog zborovanja Marijinih štovatelja u Baču. Svako je veče bilo bogatije. Svako veče više vjernika.

Duhovnu obnovu predvodio je franjevac iz Tuzle fra Emanuel Jurić. Fra Emanuel je oduševljeni štovatelj Gospin. Zato je Gospodin i njegovom riječju i zanosnim mu govorom svako veče sabirao sve brojnije slušatelje.

GOSPA RADOSNA

Franjevci u Baču čuvaju dragocjenu Gospinu sliku. Slikao ju je na tvrdoj orahovini slikar Grk. Zvao se Dima. Naslikao je Gospu kako je samo znao. Vidi se stil i ljubav istočnjaka. Svaki bi pravoslavni kršćanin u toj slici prepoznao vlastiti način umjetničkog dočaravanja Bezgrešne. Dima je sliku naslikao 1685. g. Ali, iste godine fra Juro Bačvanin kruni tu sliku jednostavnom krunom, a na poleđini krune upravo ove godine otkriven je čudesno lijepi natpis urezan u krunu od neplemenite kovine: "OGRADI O(tac) P(oštovani) FRA JURO BAČVANIN NA POŠTENJE GOSPI U GR(A)DOVAR(H) 1685".

Tako su vjernici Bača tek ove godine doznali podatak o krunjenju slike Radosne Gospe. Fra Juro ju je okrunio. Okrunio ju je u čast Gradovrške Gospe! To je učinjeno godinu dana prije doseljenja većeg broje ovdašnjih Hrvata iz gradovrške župe kod Tuzle u Bač, 1686.g.

Ako je fra Juro Bačvanin iz Bača oputovao u Gradovrh 1685. g. da tamo u čast Gradovrškoj Gosi okruni jednu Gospinu sliku, možda je to učinio, da u Baču već doseljeni Šoke imaju uspomenu na stari kraj. Može biti da je isti franjevac u Baču iz istih razloga okrunio jednu posve novu sliku "na poštenje Gosi u Gradovru".

TRI DANA ZA TRI STOLJEĆA

U pratnji dekana bačkoga i bačkoga župnika u petak, 22. ožujka navečer fra Emanuel Jurić iz Tuzle i O. Leopold Ivanković iz Bača svečano su unijeli i postavili svetu sliku na oltar Blažene Djevice Marije u župnoj crkvi u Baču.

Kraj slike natpis: "Dao mi je spokoj u milome gradu".

Drugo veče počastili su bački vjernici dragu sliku poljupcem da im Gospa vjeru množi, nadu učvrsti, da ih ljubavlju raspali.

Te subote, uz župnika Stjepana Beretića i fra Emanuela svetu Misu je služio i fra Mirko Bobaš, također iz Tuzle. Fra Mirko je pročitao natpis s krune Gospine. Natpis urezan slovima naše bosančice.

U nedjelju, 24. ožujka oko oltara bačke župne crkve bili su, uz goste franjevce, svi svećenici Bačkoga dekanata na čelu sa svojim dekanom. Okupilo se mnoštvo svijeta. I ova treća propovijed bila nam je najljepša. Fra Emanuel Jurić naviješta vjernošt, govori o ponosu na staru baštinu! Oči sviju bile su uprte u njega.

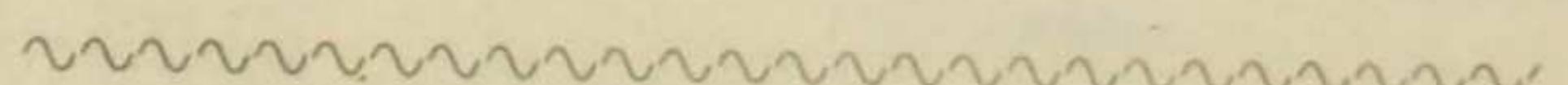
Nakon svete Mise slijedila je posveta župe Bezgrešnom Srcu.

I svećenici i vjernici stoje sa zapaljenim svjećama pred 300 godina starom slikom, slušaju posvetu, neki već drugi put, jer su je već čuli 9. rujna 1984. g. u Mariji Bistirci. Posvetu govore srcem.

U svečanoj procesiji nosi se zavjetna bistrička svijeća pred Gospinom slikom. Svećenstvo i narod idu za slikom, kao nekada davno, prije 300 godina. Bački su vjernici čuli kako govori bosanski ujak! Čuli su glase iz staroga kraja. Osjetili miris već gotovo zaboravljenog zavičaja oko Donje Tuzle. Tri dana za tri stoljeća. Tri večeri za tri stoljeća Gospinog spokoja u milome gradu. Tri večeri za tri stoljeća Gospinoga boravka u Baču.

Nakon što je Gospa u svojim liku pohodila župljane Plavne i Bača, svetu sliku očekuju Vajštanci.

Stjepan Beretić

UMRO JE SOMBORSKI ŽUPNIK – IVAN JURIGA

U petak, 22. ožujka 1985. godine popodne sahranjen je u Subotici na Bajskom groblju u zajedničku svećeničku grobnicu 69-godišnji somborski župnik Msgr. Ivan Juriga. Ispratili su ga brojni njegovi župljeni koji su zahvaljujući nastojanju vlč. Josipa Temunovića župnika župe sv. Križa iz Sombora vanrednim autobusom doputovali u Suboticu. U Pejićevoj kapeli na Bajskom groblju u Subotici okupila se pokojnikova rodbina i dobra trećina svećenstva Subotičke biskupije da prisustvuju svetoj misi zadušnici koju je služio sam biskup subotički Matija Zvezkanović. Tijelo somborskog župnika našlo je počivalište u rodnom gradu.

Pokojni Ivan Juriga se rodio u brojnoj i siromašnoj obrtničkoj obitelji u Subotici 5. veljače 1916. godine. Teološki studij je završio u Sarajevu 1940. Iste godine je primio Sveti Red u sadašnjoj Subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije. Kao kapelan djelovao je u Bačkom Monoštoru, zatim u Subotičkim župama svetoga Roka i svetoga Jurja. U 27. godini života dolazi 1943. godine za kapelana u Somboru gdje ostaje do kasne jeseni 1947. godine. Bio je kapelan i u katedralnoj župi svete Terezije u Subotici, upravljao je župom Isusa radnika u Subotici. Uz biskupa Budanovića radio je u uredu Bačke apostolske administrature, a zatim u Računarskom uredu biskupije. Istakao se kao najsavjesniji radnik u uredu. Koliko je predano obavljao svoje dužnosti vidi se iz urednosti svakoga akta i svakoga posla koji mu je povjerен. U svemu je pokazivao zavidnu marljivost i urednost.

Ivan Juriga je 13. srpnja 1959. godine imenovan upraviteljem somborske župe Presvetoga Trojstva, da bi ga blage uspomene Papa Ivana XXIII. 26. listopada 1960. imenovao somborskim župnikom. Tako su Somborci dobili žunika izuzetnih kvaliteta. U povijesti stare somborske župe samo su dva župnika duže vremena stajali na njenom čelu. Bili su to župnici Fejer i Skenderović. Punih 30 godina djelovao je Msgr. Ivan Juriga u Somboru.

Unatoč svoje tugaljive naravi u svoje suradnike i u svoje vjernike uvijek je znao uljevati radost, optimizam i volju za životom. Kao franjevački trećoredac oživio je u Somboru Franjevački svjetovni red, povećao broj članova u Rožarskom društvu. Dnevno je, kraj svih svojih pastirskih i uredskih dužnosti, našao vremena da izmoli krunicu, da se posveti razmatranju i molitvi časoslova.

Bio je veliki štovatelje Blažene Gospe. Vidjelo se to po lijepo organiziranim svibanjskim i listopadskim pobožnostima. Somborska župna crkva Presvetog Trojstva bila je lijepo ukrašena za svaki Božić, Uskrs, za blagdane.

Nastojanjem župnika Ivana Jurige utemeljena je druga somborska župa svetoga Križa; župljeni sa salaša na Bezdanskom putu dobili su novu crkvu sv. Nikole Tavelića, a za kapelu Imena Marijinog na Nenadiću nabavljen je kip Gospe Fatimske. Vjeronauk i sv. misa služi se na salašima: na Bezdanskom putu kod sv. Nikole Tavelića, na Nenadiću, u Gradini kod sv. Antuna Pustinjaka. Osnovana je i nova vikarija Gospe Sniježne za katolike u Lugovu i Čičovima. Posebnu je brigu posvetio slavlju bunjevačkih Hrvata - dužnjaci. U vrijeme kad je u Somboru došao za župnika, Somborci su već gotovo posve zaboravili za sjajne predratne žetelačke svečanosti u gradu i u župnoj crkvi. Župnik Juriga uvodi dužnjance kod Bl. Djevice Marije na Nenadiću, kod sv. Antuna u Gradini, kod sv. Nikole na Bezdanskom putu. Svi mlađi se u narodnim nošnjama nađu potom u župnoj crkvi na zajedničkoj svečanosti zahvale za žetvu.

Dva puta je temeljito obnavljao župnu crkvu i župni dom. Kraj svih svojih dužnosti puno se bavio povješću župe i grada Sombora. Stoga su ga cijenili svi Somborci koji su proučavali povijest toga grada zelenila i bačke ravnice.

Za njegova župnikovanja somborska župa Presvetog Trojstva darovala je Crkvi isusovca P. Ivana Strlića, te svećenike Aleksandra Lukića, Stjepana Beretića i Josipa Pekanovića. Mladi Karmel u Hrvatskoj dobio je sestruru Lidiju Bakula, uglednu maturanticu somborske gimnazije i vrijednu suradnicu župnika Ivana Jurige.

Pred više godina teško se razbolio, a posljednjih mjeseci svoga života u teškim bolima strpljivo je prinosio svoju životnu žrtvu za svoje župljane. Veliki štovatelj sv. Josipa vratio je svoju plemenitu dušu Stvoritelju u zoru 21. ožujka 1985. Iz ruku svoga vrlog kapelana Slavka Večerin primio je svetu pomast.

22. ožujka 1985. godine u 10 sati pred više od 30 svećenika služio je biskup sv. misu za svoga najvjernijeg suradnika. Na sv. misi osim mnoštva svijeta, bili su i dva najuglednija somborska pravoslavna svećenika. Biskup subotički se oprostio od svećenika Ivana Jurige istakavši

njegove ljudske i svećeničke vrline. Spomenuo je da je on pokojniku propovijedao na Mladoj misi u subotičkoj župi sv. Roka.

Poslije sv. mise posmrtni ostaci vrijednog somborskog župnika ispraćeni su u Suboticu, na tamošnje Bajsko groblje.

Pokojnikov život bio je obilježen velikom pobožnošću, samoprijegornim radom, savjesnim služenjem

Crkvi, velikom djelatnom ljubavlju prema somborskoj župi, i ne manje, darežljivošću i dobrotvornošću prema svakome koji je u njega zatražio materijalnu pomoć. Bio je strpljiv službenik sakramenta Pomirenja, divni duhovni vođa, koji je znao voditi brojne duše somborske župe.

Neka mu Gospodin bude velikom nagradom! A Somborci najbolje znaju koga su ovog hladnog ožujka izgubili.

Stjepan Beretić

SONTA JE IZGUBILA SVOGA ŽUPNIKA

Subotička biskupija je u kratkom vremenskom razmaku pretrpjela dva velika gubitka. Izgubila je svoja dva ugledna svećenika koji su joj mnogo godina vjerno služila.

U Somboru je 21. ožujka 1985. godine preminuo Ivan Juriga, župnik crkve Presv. Trojstva, a brzo zatim, 18. svibnja 1985. godine u Subotici je preminuo Jakov Grunčić, župnik crkve sv. Lovre u Sonti.

Ljudski govoreći, oni su još mogli živjeti i raditi, jer obojica su rođeni 1916. godine, ali nedokučivi su putevi Providnosti koja kao da nas kuša, šaljući nam ovako velike kušnje.

JAKOV GRUNČIĆ

je rođen u Subotici 28. veljače 1916. godine u siromašnoj obitelji. Gimnaziju je završio u Travniku kod isusovaca s velikom maturom u ljeto 1935. god. Bogosloviju je studirao u Sarajevu, a za svećenika je zaređen 29. lipnja 1940. godine. Toga dana biskup Lajčo Budanović u subotičkoj katedrali sv. Terezije zaredio je za svećenike tri mlada bogoslova: Paju Gencelu, Ivana Jurigu i Jakova Grunčića. Mladu misu Jakov Grunčić je imao 14. srpnja 1940. god. u svojoj župnoj crkvi sv. Roke u Subotici.

Područje njegovog prvog dušobrižničkog i pastoralnog rada bio je Đurđin, gdje je postao vikar 15. srpnja 1940. god. Administrator đurđinske župe bio je od 15. prosinca 1955. do 21. siječnja 1957. god. Župnik na Đurđinu bio je od 21. siječnja 1957. do 15. srpnja 1958. godine.

Poslije tih godina provedenih među đurđinskim salašima, uvijek spremam dati duhovnu pomoć svojim vjernicima, prešao je među Šokce u Sontu, gdje je bio administrator župe od 15. VII 1958. do 23. IX 1963. god.

Tamo je imenovan i za župnika 23. IX 1963. god. Tu dužnost župnika vršio je dugi niz godina, ali u zadnje vrijeme sve više je poboljevao i zbog bolesti napustio je svoju župu i svoje vjernike krajem travnja 1985. godine i prešao je u Suboticu u svećenički dom "Josefinum", gdje je poslije kratke teške bolesti preminuo 18. svibnja 1985. godine.

Zemni ostaci pokojnika bili su izloženi u kapelici sv. Ane u Kerskom groblju u Subotici. J. Grunčić je sahranjen 20. svibnja po vlastitoj želji u obiteljskoj grobnici. Sahrani je prisustvovao velik broj svećenika iz svih krajeva Bačke, koji su došli da isprate svog brata u Kristu. Ovom tužnom činu prisustvovao je velik broj vjernika iz Subotice i Đurđina, a mnogo ih je bilo iz Sonte. Oni su došli na tri autobusa da isprate na zadnji počinak svog dugogodišnjeg župnika i pjesmom su se lijepo od njega oprostili. Tako su mu zahvalili za nesebničnu brigu i dušobrižničku službu.

Prije sahrane bila je u kapelici pored pokojnika sv. Misa zadušnica koju je predvodio biskup Matija Zvekanović uz asistenciju svećenika. U oproštajnom govoru toplim riječima biskup je naveo svećeničke vrline pokojnika koji je tokom svoje duge svećeničke službe uvijek vjerno i savjesno vršio svoje dužnosti na duhovnu korist povjerenog mu puka i zato će ostati u blagoj uspomeni kod svojih vjernika, rođaka i poznanika. Nikada nije pokazao ni najmanje kolebanja u svojoj vjeri.

Dalje je biskup u dubokoj ganutosti rekao da je Subotička biskupija izgubila za kratko vrijeme dva draga svećenička dragulja. Neka oni u vječnosti mole Gospodina da ne bude naš narod pokaran i da nam On dade mlađih dobrih svećenika koji će ih naslijediti.

U oproštajnom govoru biskup je pročitao tri od-

lomka iz pokojnikovog testamenta, koji je on sastavio i potpisao 16. siječnja 1984. godine:

1. Na prvom mjestu isповijedam svoju vjernost sv. Majci Crkvi, Njezinom poglavaru, sv. Ocu Papi i svom Biskupu. Molim sv. Biskupa da mi oprosti ako sam ga bilo kada bilo čime uvrijedio, ili mu nepokoran bio.

2. Svoju dušu predajem milosrdnom Ocu Nebeskom, a u isto vrijeme je preporučam u molitve braće svećenika, svojih vjernika kao i rodbine svoje.

3. Svoje tijelo vraćam svojoj rodnoj grudi. Želja mi je da se moje tijelo sahrani uz tijelo moje mame, jer sam s njom bio najviše u životu / 30 godina svećeništva/.

Tako je biskup govorio u ime svih prisutnih. Poslije zadušnice i molitve odrješenja tužna povorka na čelu sa biskupom i svećenicima otpratila je zemne ostatke pokojnika do njegovog zadnjeg počinka.

Kad govorimo o pokojnom Jakovu Grunčiću, ne možemo ga odvojiti od pokognog Ivana Jurige, jer oni su čitav život bili nerazdvojni prijatelji. Čitav život bili su povezani. Rođeni su istog mjeseca i iste godine, kao dječaci zajedno su ministrirali u crkvi sv. Roke, zajedno

su išli u osnovnu školu u Subotici, isti dan su primljeni za sjemeništare - pitomce biskupa Lajče Budanovića, zajedno su pohađali gimnaziju u Travniku, zajedno su dijelili jednu sobu u bogosloviji u Sarajevu, zajedno ih je zaredio za svećenike biskup Lajčo Budanović u subotičkoj katedrali na Petrov dan 1940. godine.

Svećeničke dužnosti vodile su ih različitim putovima, ali njihovo prijateljstvo nije nikada prekinuto, nego stalno su održavali suradnju i međusobnu pomoć.

Njihova smrt je velik gubitak za njihove župe, za vjernike, za cijelu Biskupiju, jer su svima vjerno i odano služili.

Smrću vlč. Ivana Jurige i vlč. Jakova Grunčića njihovo mjesto je ostalo prazno. Neka mole Gospodina da pošalje njima nasljednike, mlade svećenike, jer svakim danom sve je manje poslanika u velikoj žetvi i u velikom vinogradu Božjega naroda.

Ove redove autor članka posvećuje dragoj uspomeni i sjećanju na davne đačke dane koje je s ovim pokojnicima proveo u gimnaziji, u Travniku.

Al - Be

U SPOMEN PETRU ŽIVKOVIĆU SVEĆENIKU

10. travnja o.g. umro je u sarajevskoj bolnici u 85. godini života svećenik Vrhbosanske nadbiskupije Petar Živković. Ovaj svećenik je vezan za našu biskupiju svojim boravkom, životom i radom u župi Bačka Palanka. Gotovo pedeset godina svećeništva proveo je u svojoj nadbiskupiji, vršeći najprije dužnost katehete u Sarajevu i Tuzli u gimnaziji časnih sestara Kćeri Božje Ljubavi. Poslije rata bio je župnik u Jelaškama, i Morančanima, odakle odlazi u zatvor sedam godina i posljednja župa prije umirovljenja bijaše Boće kod Brčkoga.

Kao umirovljenik dolazi u župu Bačka Palanka i tu pomaže mjesnom župniku Lazaru Ivanu Krmpotiću koji ima na brzi cijeli nekadašnji Bačko-palanački dekanat, šest-sedam danas pasivnih župa.

Ovdje je i proslavio svoju zlatnu Misu.

Uz sav taj posao bavio se je prevodilačkim radom. Pokojnik je zajedno sa dr. Đurom Gračaninom i dr. Rudolfom Romerom bio pokretač izdavačkog centra "Vrelo života" u Sarajevu 1934. godine. Najpoznatija serija ovog centra bijahu "Knjižice duhovnog života" i prvu knjižicu te serije preveo je sa francuskog - Petar Živko-

vić. Riječ je o knjizi L. Lallemaont-a; "Nauka o duhovnom životu".

Bio je sav sretan kada je pokrenut časopis za duhovni život "Vrelo života" i niz knjižica za duhovni život. Veoma je bolno osjećao krizu svećeničkog identiteta koja je sedamdesetih godina zahvatila redove našega klera i odnijela priličan broj žrtava. Kao vlastiti doprinos rješenju te krize sa radošću prevodi isповijest jednog vrijeđnog francuskog svećenika koji je isto tako osjećao krizu svoga identiteta, ali je rješenje tražio u pravom smjeru. Riječ je o knjizi J. L. Bonhomme-a; "Krik jednog svećenika" koja je izšla u seriji knjižica duhovnog života kao devetnaesta knjiga. Prevodio je sa francuskog materijala za bilten "Pomoć svećeniku" u Dugom Selu, koji želi biti pomoć svećeniku preko župskih pomoćnika, koje je u Francuskoj organizirao J. L. Bonhom, a na naše tlo presadio kard. Franjo Šeper.

Tako je eto Pero Živković aktivno proživljavao dane svoje mirovine, ovdje u Bačkoj, obogaćujući sebe, nas i cijelu Crkvu u našem narodu, zato mu od nas iskrena hvala, a od Boga dostoјna nagrada. Župa Bačka Palanka mu se odužila svečanom Misom zadušnicom.

LIK

SUBOTICA

**SASTANAK PJEVAČA I KONCERT
KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDAKOVIĆ"**

U nedjelju 9. lipnja navečer u subotičkoj katedrali bila je velika svečanost duhovne glazbe.

U okviru sveopće proslave Evropske godine crkveni pjevači na hrvatskom jeziku iz Subotice i okoline imali su zajedničku sv. Misu koju je prikazao vlč. Ivica Prćić. U homiliji vlč. Andrija Kopilović je vrlo nadahnuto govorio o ulozi i značaju liturgijskog pjevanja kao sastavnog dijela liturgije, jer liturgija je uvijek bila raspjevana slaveći Boga.

Vlč. Andrija Kopilović je, pored ostalog, rekao:

/.../ Crkva kao Božji narod najsavršenije slavi Boga onda kada se skuplja zajedno, kada jednim glasom, jednim srcem, jednom dušom, jednom molitvom ujedinjeni stotinu plamenova srdaca, stotinu glasova ljudi izražava svoju vjernu proslavu Boga.

Crkva je zajednica Božjeg naroda koja se najsavršenije očituje i najljepše doživljava u liturgiji. /.../

Liturgija je susret Boga sa svojim narodom, susret Božjeg naroda sa svojim Bogom. Zato je liturgija najsavršeniji izražaj ljudskog zajedništva, jer gdje god se ljudi nađu, makar u rodbini gdje ih krv povezuje, nikad ih neće tako povezivati duh i to Duh sveti, istina i to Božja Istina i nakana proslave Boga. Nijedna zajednica ljudi, ma gdje se okupljala, neće biti tako savršena zajednica kao ona zajednica koja se okuplja na liturgijskom okupljanju. Liturgija je sveto događanje i to nikada ne treba zaboraviti. /.../

Crkva je po svojoj naravi zajednica koja u liturgiji na poseban način slavi Gospodina. Slavljenje je uvijek čin ljubavi i duha. Radi toga je liturgija, ona prava liturgija uvijek raspjevana, jer čovjek kada slavi, onda daje oduška svojoj misli, svojem osjećaju, svojoj radosti, svojoj ljubavi. A kod nas ljudi to se događa pjesmom. Radi toga prava liturgija, liturgija je ujedinjenog srca, ujedinjenog glasa u pjesmi, u radosti, jer tako najsavršenije slavimo Boga. /.../

Liturgija nije skazanje, liturgija je sveto događanje. Liturgija je okupljanje ljudi da slave Gospodina Boga svetim događanjem, a u liturgiji je bitno da je ona raspjevana. Zato je u Katoličkoj crkvi i u drugim kršćanskim crkvama nezamjenjiva uloga ljudskog srca koje je raspjevano da u pjesmi proslavi Boga. Zato naše pjevanje u liturgiji nema neku sporednu ulogu, nema neku zanemarujuću ulogu. Liturgija nije to što mora biti ako nema naroda, ako nema pjesme, ako nema radosti. Pjesma u liturgiji je bitni sastavni dio. /.../

Naši crkveni zborovi nisu plaćeni, oni pjevaju od srca, iz duše u želji da proslave Gospodina. /.../

Ako bi umuknula pjesma u crkvi, to više ne bi bila prava crkva, prava liturgija. /.../ /odломци/

To je bila poruka i pouka svim pjevačima.

Poslije zajedničke sv. Mise katedralni zbor "Albe Vidaković" je priredio svoj veliki koncert.

U želji da se pridruži proslavi Evropske godine glazbe, katedralni zbor je na program svog koncerta stavio djela Georgea Friedricha Handela /1685 - 1759./ i Johanna Sebastiana Bacha /1685 - 1750./, jer oni su stvorili velika djela crkvene glazbe, a ove godine slavimo 300. obljetnicu njihovog rođenja.

J. S. Bach je stvorio mnogo velikih glazbenih djela, ali su najpoznatije njegove skladbe za orgulje. Zato na ovom koncertu kao gost nastupio je Libor Dudaš iz Osijeka i izveo je na orguljama sljedeće Bachove skladbe: Fantazija i fuga c-mol i dva chorala /"Jesu, meine Freude" i "Liebster Jesu, wir sind hier"/.

Od Bachovih zbornih skladbi mješoviti zbor uz pratnju orgulja i flauta otpjevao je choral "Isusa mog ne puštam" iz "Muke po Ivanu" i odlomak iz "Božićnog oratorija" "Ach, mein herliebes Jesulein" /Ah, moj ljubljeni mali Isuse"/;

Od Handelovih zbornih skladbi mješoviti zbor je otpjevao svečanu pjesmu "O, Gospode moj". Iz njegove Suite No VII odlomak Passacaille izveo je na orguljama Libor Dudaš. Iz Handelovog velikog oratorija "Juda Makabejac" mješoviti zbor uz pratnju orgulja i flauta je otpjevao odlomak "Slava Ti, Kriste Bože naš".

Pridružujući se proslavi 400. obljetnice rođenja velikog hrvatskog skladatelja Ivana Marka Lukatića, katedralni zbor je stavio na program svog koncerta dvije njegove pjesme. Ženski zbor je otpjevao motete "Cantate Dominu" i "Orantibus in loco isto".

U ovoj Metodovoj godini povodom 1100 obljetnice njegove smrti mješoviti zbor je otpjevao dijelove II staroslavenske mise Albe Vidakovića /Gospodi pomiluj, Sveti, Aganče Boži/.

Katedralni zbor želi odužiti se komozitoru čije ime nosi i zato uvijek na svom programu ima djela Albe Vidakovića. Ovom zgodom Libor Dudaš je izveo na orguljama njegovu "Fantaziju i fugu f-mol".

Albe Vidaković je uglazbio nekoliko velikih skladbi za orgulje, ali među njima se posebno ističe "Fantazija i fuga f-mol". To je njegova najsnažnija skladba za orgulje, a pisana je kasno-romantičnim stilom, odlikuje se dramskim akcentima i mjestimice prizvukom folklora".

Na programu je također bila vokalna skladba subotičkog skladatelja Melana Asića "Domine, aut pati, aut mori"/"Gospodine, ili trpjeti, ili umrijeti" - geslo sv. Terezije Avilske, zaštitnice subotičke katedrale - bazilike/. Pjevala je solo sopran s. Karmela Kovačević.

Zborom je ravnala s. Mirjam Pandžić, a na orguljama je pratila Jelena Demšedi.

Na veliko zadovoljstvo brojne publike ovaj koncert je izvanredno uspio i bio je na velikoj visini umjetničkog izvođenja ovih vrhunskih glazbenih djela. Nije se osjetilo da su to ipak samo amateri koji pjevaju u zboru uz sve svoje životne brige i poslove. Ljubav prema pjevanju daje im snage da savladaju sve svakodnevne poteškoće. Uz ogromne napore svih članova zbora i njihovog dirigenta mogli su stvoriti ovakav zaslužen uspjeh, a slušao-

cima su darovali najljepši svoj dar, a to je dar duhovne umjetnosti.

Zato treba pohvaliti sve članove zpora, jer su predili pravu svečanost glazbe. Ovaj koncert je velik korak u nastojanjima oko njegovanja glazbe i duhovne kulture.

Za opći uspjeh treba istaći zasluge dirigenta s. Mirjam Pandžić, koja je morala uložiti mnogo znanja i upornosti da bi sve to organizirala i uvježbala.

Ne želim nikoga posebno isticati, ali treba pohvaliti lijepo pjevanje solo soprana s. Karme Kovačević. Također treba spomenuti da je bila dragocjena pomoć Jelene Demšedi koja je na orguljama pratila pjevanje zpora.

Libor Dudaš je bio na visini svoga zadatka da nam izvede na orguljama više kompozicija, koje su različite po svom karakteru, a to je uočeno i u izvođenju mladog orguljaša, koji je na pravom putu da postane majstor ovog starog instrumenta klasične glazbe.

Na kraju treba poželjeti da bude još ovakvih priredaba na opće zadovoljstvo svih koji vole glazbenu umjetnost.

Al - Be

U SPOMEN NA PAJU

/Pavlu Bačiću, 1921 - 1984./

Medicina znade:
prestao ti dah.
Postao si prah
zvjezdani, bez nade.

Sva bol je bratska
u nama i sad.
Tužna je Bačka,
nema te nikad.

Jablanovi stari,
jarani, drugari
s nama su u travi.

Jablanovi novi
bit će od nas bolji
kao spomen Pajin.

J. K.

/22. VI 1985.
na godišnjicu smrti/

SVIBANJSKO VEČERNJE

Zeleno lišće
gleda u lice
željeno biće,
licem u lice.

Okolo hrama
tišina mrava
kao da spava
zelena trava.

Pognutih glava
hitaju ljudi
u krilo hrama.

Zvono se javi.
Kao da budi
bol zaborava.

Subotica, 27. V 1985.

Stipanac

SVA TVOJA RADOŠT NEKA BÜDE GOSPODIN!

Djevojko! Mladiću! Vjerujem da u tvom srcu imamo plemenitosti i dobrote i mjesta za istinu o životu, koju nesvjesno tražiš cijelim svojim bićem. Jer, ti nisi samo tijelo za koje ti ovaj svijet svojim lažnim sigurnostima daje obilje uživanja i stvara u tebi još veću prazninu.

Tvoj neograničeni duh teži za vrhuncima ljepote do kojih se ne stiže gmižući po blatu, nego hodajući uspravno; još više: leteći smiono! S pravom se pitaš: Zar je istina o životu tako niska i bijedna? Ne, nije to istina! Svi koji gledaju ovaj svijet pun zla, mržnje i pokvarenosti, mogli bi pomisliti da je to istina. Ali nije! Istina oslobođa, a sve ovo zarobljuje tvoje srce. Za tebe su stvorene vječne ljepote do kojih trebaš doći. Mučno je to i teško. Ne usudeš se? Ne bih se ni ja usudila sama. Ali, Isus je tu. Svaki čovjek u duši nosi Boga. Zar ne osjećaš kako te tvoje srce potiče na dobro i na ljubav? To je Bog u tebi. I zove te. Uzalud tražiš sreću okolo. Ona je u tebi, jer je Bog u tebi. Zato uđi u tišinu svoje duše. Tu ćeš naći Gospodina s kojim ćeš postići sve. Ne boj se Njegova poziva. Samo On te poznaje bolje od tebe i može te usrećiti. Shvatit ćeš da ima nešto ljepše od uzimanja i prisvajanja, a to je darivanje. Mladost je sposobna nesebično se darivati. Pokušaj živjeti za druge i naći ćeš radost. Tvoja radost će biti Gospodin! I nitko ti neće moći oduzeti te radosti!

s. Blaženka Rudić O.P.

SUBOTICA – ALEKSANDROVO

DEVETNICA U ČAST MARIJE, MAJKE CRKVE

Kad s južne strane priđete Subotici, dočekat će vas nova lijepa crkva, posvećena Mariji, Majci Crkve.

Taj blagdan slavi se na drugi dan Duhova, a svake godine u ovoj crkvi se dočekuje prigodnom devetnicom.

Ove godine, od 18. do 26. svibnja po treći put je organizirana devetnica. Svaki dan u 17 sati bila je pobožnost na madarskom jeziku, a u 18,30 sati na hrvatskom jeziku. U okviru pobožnosti bila je sv. Misa sa homilijom, zatim su pjevane litanije u čast Bl. Djevice Marije. Na blagdan, na drugi dan Duhova, u 18 sati bila je zajednička sv. Misa koju je prikazao biskup Matija Zvekanović u koncelebraciji više svećenika.

Tokom devetnice sv. Misu s homilijom služili su svećenici iz Subotice i sa šireg područja Bačke. Kao izvor za homilije poslužila je Konstitucija II Vatikanskog sabora "Lumen Gentium", a teme su bile sljedeće:

1. CRKVA JE DAR OD BOGA - ONA DOLAZI ODOZGO. MARIJA JE TIP CRKVE JER JE DAR OD BOGA.
2. MAJKA CRKVA - MARIJA MAJKA. Treba opravdati prastari naslov Crkve koju zovemo Sveti majka Crkva. Tu je Marija tip majčinstva Crkve.
3. CRKVA RODITELJICA - MARIJA RAĐA KRISTA. Treba obraditi Crkvu koja rađa po sakramentima novoga čovjeka. Marija je Majka nove stvarnosti Bogo-čovjeka.
4. CRKVA ESHATOLOŠKA PUTNICA - MARIJA U ESHATONU. Naime, Crkva je bitno upućena konačnom ostvarenju u onostrnosti. Jedini član Crkve koja je "tamo" ostvarena je Marija.
5. CRKVA PROGONJENIH - MARIJA JE I U TOME TIP CRKVE. Čini mi se da je danas potrebno o tome progovoriti kao o otajstvu u životu Crkve. To je "normalni" put sudjelovanja u Kristovim patnjama. Marija u njima sudjeluje...
6. CRKVA JE ZAJEDNICA SVETIH - MARIJA U DJELIMA APOSTOLSKIM. Obraditi Crkvu koja je bitno zajednica onako kako to prikazuju Djela apostolska. U preduhovsko vrijeme treba progovoriti o Mariji sa apostolima, u iščekivanju Duha. Duh povezuje u jedinstvo.
7. CRKVA POSREDUJE KRISTA SVIJETU - PO MARIJI K ISUSU. Crkva nastavlja Otkupiteljevo djelo u svijetu. Krist je u Crkvi višestruko prisutan. Crkva ga posreduje

svijetu. Znamo koja je uloga Marije u tom posredništvu.

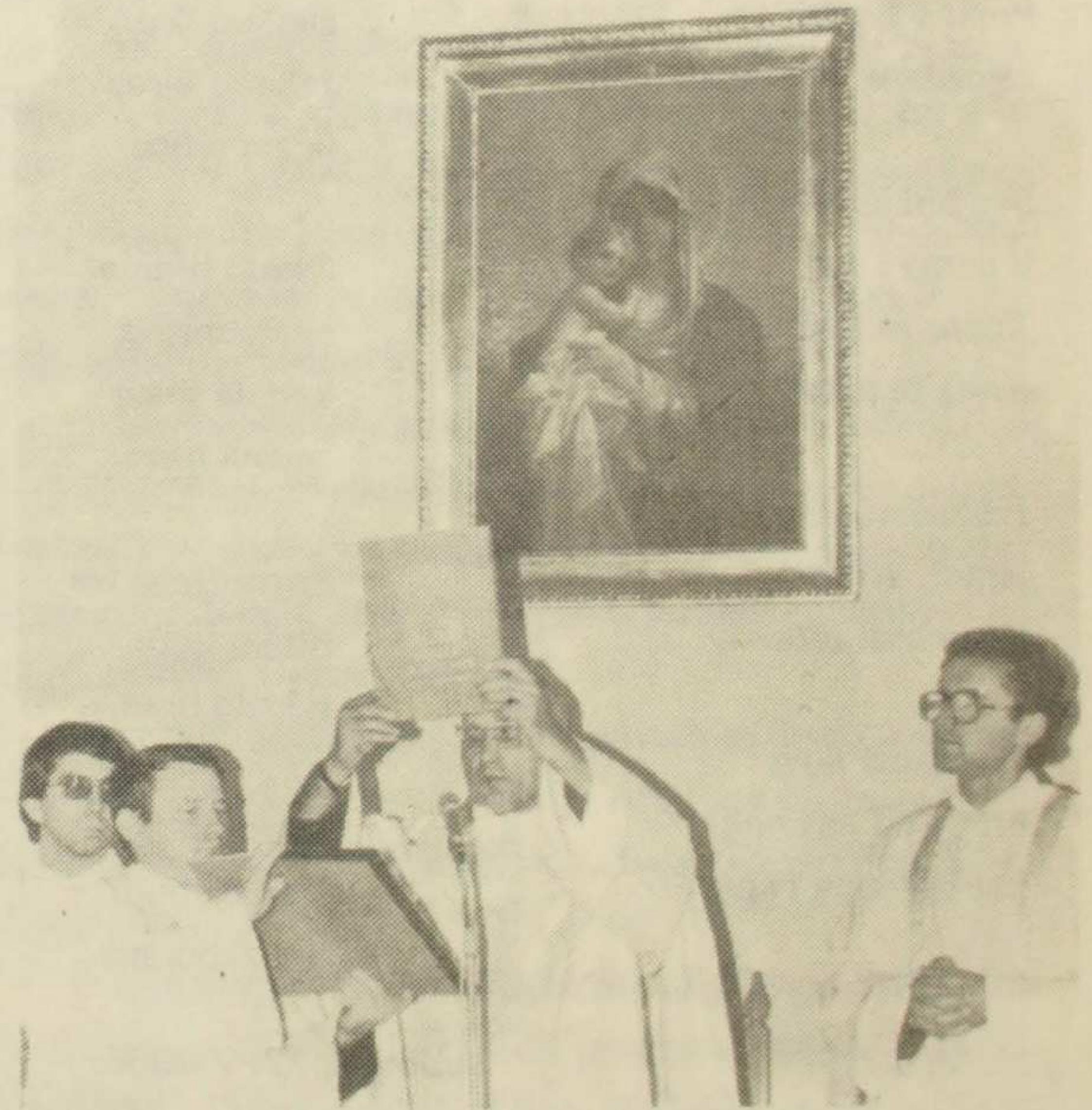
8. CRKVA MOLITELJICA - MARIJA MOLITELJICA. Naime, u Crkvi se bitno događa proslava Boga. Molitva je Crkve: slavljenje Gospodina. Marija je najveća "proslava Božja" sada već s onu stranu vječnosti.
9. CRKVA PUNA DUHA SVETOGLA - MARIJA I DUH SVETI. Crkva nije organizacija nego ORGANIZAM živi i djelotvoran a duša Crkve je Duh Sveti. On Crkvu: čisti, posvećuje, ujedinjuje i oživljuje. Marija je tip Crkve baš zato jer je puna Duha Svetoga.

Na sam blagdan u homiliji za vrijeme sv. Mise, biskup M. Zvekanović je govorio o temi: "Marija, tip Crkve prema nauci II Vatikanskog sabora u VIII poglavljju "Lumen Gentium", jer je Marija tamo pokazana kao ispunjenje svega što Crkva naučava o sebi. Marija je ostvarenje Crkve."

Prilikom posvećenja 11. listopada 1982. godine zamišljeno je da ova crkva bude svetište Majke Božje za vjernike u Subotici i okolicu. Zato je potrebno još vrlo mnogo učiniti da se to postigne. Tek smo na početku. Ovo je treća godina kad su priređene pobožnosti devetnice. Potrebno je razmislati kako treba organizirati da bude bolje i bolje. Ako sve bude prepusteno samo domaćem župniku u Aleksandrovu, uspjeha neće biti, jer velike stvari se postižu samo zajedničkim naporom.

Poluprazna crkva uvijek će biti žalost za mjesnog župnika, za propovjednike i za prisutne vjernike.

Al - Be

Slika na gl. oltaru u Aleksandrovu

NA USKRSNI PONEDJELJAK U BAČU JE SAHRANJEN FRANJO LEIST

oooooooooooooooooooooooooooo

U rano ujutro, posve iznenada, pozvao je Gospodin k sebi uglednog građanina Bača, Franju Leista. Iako je i u posljednje vrijeme u par navrata bio teško bolestan, njegov odlazak je sve iznenadio. Pokojnik je rođen u Baču 13. studenog 1921. godine. Sa svojom suprugom Katarinom Molnar odgojio je tri sina i kćer. Najstariji sin, Josip djeluje u Subotičkoj biskupiji kao župnik na Paliću. Antun i Marija žive u Baču, najmlađi, Franjo u Subotici.

Još u poratnim godinama prihvatio se pokojnik glazbene sekcijs u obnovljenom Dobrovoljnem vatrogasnem društvu "Bač", pa je svojim ustrajnim i požrtvovnim radom odgojio cijeli niz mladih talenata za lumen glazbu. Kako je, napustivši svoj, stolarski zanat, prigrlio ugostiteljski posao, bio je poznat u Baču i kao vrstan ugostitelj. Navikli smo na pokojnika. Viđali smo ga na gotovo svim sprovodima, kako limenom glazbom ispraćuje svoje sugrađane, bez razlike na vjeru, narodnu pripadnost ili svjetonazor.

Bio je čovjek široka i dobra srca. Limena glazba Dobrovoljnog vatrogasnog društva "Bač" nema premca u čitavoj okolini. Putuju i 30 kilometara daleko da svojom lijepom svirkom ublaže bol rastanka.

VELIKI SPROVOD

Posmrtni ostaci pokojnog Franje Leista prevezeni su na Uskrsni ponedjeljak u župnu crkvu u Baču. Brzo se ispunila prostrana i lijepa župna crkva. Pored njegove djece i četvoro unučadi: Danijela, Kornelije, Stjepana i Ivana, u crkvu su došli i mnogi pokojnikovi rođaci iz Njemačke, župljeni iz župe Palić, Plavna, gdje je kao župnik djelovao pokojnikov sin Josip. Najbrojniji su bili župljeni župe Bač. Zapaženo je i puno pravoslavnih vjernika u crkvi. U pola 4 popodne započela je koncelebrirana sv. misa kojoj je predsjedao subotički biskup Matija Zvekanović. Jedanaest svećenika služilo je svetu misu sa svojim biskupom. Uz biskupa je pokojnikov sin, palički župnik, vlč. Josip. U svetištu crkve se našlo dvadesetak svećenika iz svih krajeva naše Bačke.

Od pokojnika se oprostio mjesni župnik, Stjepan Beretić na madžarskom i hrvatskom jeziku. Kako u svetoj misi, tako i u sprovodu se molilo i pjevalo i hrvatskim i madžarskim jezikom. Tako se i govorilo u obitelji Leist.

POSLJEDNJI ISPRAĆAJ

Netko je na groblju nabrojao više od 600 sudionika sprovoda! Iako su u Baču česti veliki sprovodi, ipak je ispraćaj Franje Leista i same Bačlje zadvio brojnošću. U pogrebnoj povorci se posebno lijepo isticao vatrogasni kod DVD "Bač". Na mrtvačkoj škrinji pokojnikov najdraži instrument. Od crkve do groblja prate ga njegovi drugovi, vatrogasci. Svira njegova glazga. Odjekuju njemu najdraži akordi, lijepo uvježbane posmrtne koračnice, čuju se napjevi najdražih mu crkvenih pjesama. I biskup i svećenici koračaju u dostojanstvenoj, skladnoj posmrtnoj povorci. Svečana tišina, nijemi hod prekida skladna svirka kapele, koja svira bez svoga Franzike... Nisu zaplakani samo članovi njegove obitelji. I drugovi njegovi, s kojima je svirao po katkad i na tri sprovoda dnevno, plaču.

Tako, nakon svete mise u župnoj crkvi uz zvonjavu lijepih bačkih zvona stiže žalobna povorka na groblje, gdje se od pokojnika oprostiše predstavnici njegove radne organizacije kao i g. Ivša Kubanović u ime DVD "Bač". U povorci smo čuli tužni zvuk vatrogasne sirene. Na groblju, nad otvorenom grobnicom tako dirljivo zvuči zvonki glas oproštajne trube. Govoreći na oba jezika svoje obitelji, vlč. g. Josip Leist je svim ukopnicima zahvalio u ime obitelji što su u tako lijepom broju došli da izraze svoju sućut.

Na koncu je g. Biskup izrazio svoju osobnu sućut udovici i djeci pokojnoga Franje Leista.

Bačka je župa tako osiromašena za jednog svoga člana, za vrsnog pjevača koji je svake godine na Cvjetnici nezamjenjivo lijepo pjevalo ulogu Isusovu u Muci po Mateju na madžarskom jeziku.

Pastoralno vijeće Rimokatoličke crkvene općine svetoga Pavla u Baču ovim putem izražava zahvalnost Gospodinu za svoga toliko zasluznog člana. Njegovim odlaskom gubi puno i Crkvena i građanska općina Bač.

Tugujući obitelji izražava sućut i uredništvo Bačkoga klasja, moleći od Gospodina za pokojnika krunu vječnoga života i radosti u društvu Uskrslog nam Spasitelja.

Krunoslav

PROSTENJE NA ĐURĐINU

U Đurđinu pred blagdan sv. Josipa-radnika (1. svibnja) koji je ujedno zaštitnik đurđinske župe, održana je trodnevna duhovna obnova za sve vjernike. Na osobit način su se u ovu obnovu uključili mlađi vjernici. Za njih je obnovu vodio pater Vjenceslav - karmelićanin iz Sombora, a pomogala su mu tri novaka - koji se spremaju da budu jednoga dana članovi karmeličanske zajednice. Teme koje su obrađene u ovoj trodnevničkoj odabrali su sami mlađi: 1. molitva; 2. svjedočenje vjere u današnjem svijetu; 3. duhovna zvanja. Svakom predavanju je predvodila sv. misa sa prigodnom propovijedi o životu i radu sv. Josipa. To je bilo za sve vjernike župe. Nakon sv. mise mlađi su u vjeronaučnoj dvorani obrađivali spomenute teme.

Predavanja nisu bila klasičnog tipa, nego samo uvodno razmatranje o datoј temi, a nakon toga se razvijala plodna diskusija. Iznosila su se osobna iskustva i na taj način mlađi su se još više međusobno upoznali. Nakon ove trodnevnice, koju smo zajednički obavili, vidjeli smo da nije bila uzaludna, jer nam je ona pomogla da još više izgradimo svoj duhovni život. Među mlađima se osjetila potreba da se nastavi s ovakvom praksom. Odlučili smo da ćemo i nadalje pred veće blagdane u župi održavati ovakve duhovne obnove.

Na sam dan proštenja svećanu sv. misu predvodio je vlč. Franjo Davčik upravitelj župe u Titelu. Crkva je bila puna Božjega naroda a posebno su bili zapaženi mlađi koji su se istakli svojim pjevanjem.

Marinko G.

VIJESTI IZ TAVANKUTA

NOVI ZVONAR U KAPELI SVETE ANE

Stari zvonar u kapeli sv. Ane PERE BENEDEK, na Novu godinu zahvalio se na ovoj službi, koju je revno vršio punih 27 godina. Sa svojom, sada već pokojnom, ženom Verkom, brinuo se za red u kapeli, a zvonom pozivao vjernike na službu Božju i ispraćao na vječni pokoj naše mrtve. Župnik i vjernici su mu zahvalili riječima i pljeskom sa željom da svoju starost proživi u miru u krugu svoje obitelji.

Ovu službu dobrovoljno je prihvatile Liza Urban. Njen otac je već bio zvonar, pa je ona sada nastavila tradiciju u službi kapele sv. Ane. Unaprijed joj zahvaljujemo na velikodušnosti i pratimo je molitvama da bi svoju časnu službu mogla što bolje obavljati.

A. G.

RADOSNA GOSPA U POHODIMA

U BAČKOJ PALANCI

Od 23. - 27. svibnja o.g. boravila je "Radosna Gospa" iz bačkog franjevačkog samostana u župnoj crkvi Bezgrešnog začeća u Bačkoj Palanci. Vjernici su se svaki dan sa svojim svećenicima sakupljali na molitvu i Euharistiju ujutru i navečer, da bi tako sa Marijom, prisutnom u ovom milosnom liku dočekali otajstveno blagdan Duhova. Tema duhovne obnove je bila: osobna, obiteljska i narodna posveta - prikazanje prečistom Srcu Marijinu.

Duhovna obnova je nastavak prošlogodišnjih misija i akcije posvete Srcu Marijinu. Već se lijepi broj pojedincaca uključio u tu akciju, a ovoga puta su bile pozvane i obitelji da se uključe u tu akciju.

Sudeći po prvim reakcijama odaziv je lijep iako će ova akcija morati ići polako, kako bi bila plodonosna i životna. Posebno je bilo istaknuto da posvetiti se Mariji znači naslijedovati je u njezinim vrlinama i malo po malo postajati "mala Marija"!

Veoma je svečano bilo na Duhove, kada se na sve tri mise obavila svečana posveta župske zajednice prečistom Srcu Marijinom. Tako se lijepo složila proslava 300. obljetnice postojanja i prve krunidbe ovog milosnog lika sa najnovijim marijanskim strujanjima u Crkvi. To je stara evandeoska mudrost Crkve koja poput domaćina iznosi staro i novo! Ovaj Bogorodičin posjet imao je ekumenski vid, jer se upravo kroz te dane obavljao tjedan molitve za jedinstvo, pa je presveta Djevica molila zajedno sa Crkvom koja živi u ovom gradu, za tu goruću potrebu Crkve i svijeta.

Z.K.

"BAČKO KLASJE" izdaje: Bački dekanatski ured, Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNJI UREDNIK: Mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg Bratstva i Jedinstva 30. Telefon (021) 74-423. Ureduje: UREDNIČKO VIJEĆE. - Suradnje i dopisi se šalju na adresu odgovornog urednika: ADMINISTRACIJA LISTA: Zupni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon (024) 21-496. Narudžbe i uplate slati administraciji.

TISAK: Stamparija "Globus", Batina, V. Nazora 47. List izlazi povremenno.

Oslobodeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu, Novi Sad, br. 413-523/78 od 27.X.1978.g.